

พระครูวิจัยนันท์

บุรีรัตน์นันท์

บทพะนิพนธ์ ในสมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราช Sakal Maha Sangkha Prinayak

ชีวิตนี้น้อยนัก

บทพะนิพนธ์

ในสมเด็จพระญาณสัมรา

สมเด็จพระสังฆราช สมกุลมหาสังฆปรินายก

นายชวิน ยงยุทธ
35/151 หมู่ 1 ต.บางศรีเมือง
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

วันที่ 31 มกราคม 2549

เรื่อง ข้อประทานพระอนุญาตจัดพิมพ์บทพระนิพนธ์ เพื่อเป็นธรรมทาน
เรื่อง “ชีวิตนี้น้อยนัก” และขอพระราชทานภาพพระบรมฉายาลักษณ์
พร้อมลายพระหัตถ์ของสมเด็จพระสังฆราชฯ เพื่อใช้พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน

กราบบุ๊ล สมเด็จพระญาณสัมพุทธสมเด็จพระสังฆราช ลักษณะสังฆปริญญา

ด้วยข้าพเจ้านายชวิน ยงยุทธ, นายนรินทร์ เศวตประวิชกุล และคณะ มีความ
ประสงค์จะขอจัดพิมพ์บทพระนิพนธ์ พร้อมทั้งภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระสังฆราช เป็น
ธรรมทาน โดยจะจัดพิมพ์เผยแพร่ไปเรื่อย ๆ ไม่จำกัดจำนวนและเวลา พิมพ์ถาวรตามวัดต่าง ๆ เพื่อ
ประโยชน์และเป็นแนวทางแก่นหาขนให้ได้รับแสงสว่างแห่งปัญญา และเป็นการสืบทอดพระธรรม
ของพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนต่อไป

จึงขอประทานพระอนุญาตเพื่อดำเนินการตั้งกล่าว

ควรミニครรแล้วแต่จะทรงโปรด

(นายชวิน ยงยุทธ)

ที่ พ ๐๑๑/๒๕๔๕

สำนักเลขานุการสมเด็จพระสังฆราช
วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

เรื่อง ประกาศพระอนุญาตให้จัดพิมพ์บพพระนิพนธ์ เรื่อง "ชีวิตนี้น้อยนัก"

เจริญพร นายชวิน ยงยุทธ

อ้างถึงหนังสือลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ กราบถูลสมเด็จพระญาณสัจว
สมเด็จพระสังฆราช ทรงมหาสังฆปริมาภิ ขอประกาศพระอนุญาตจัดพิมพ์บพพระนิพนธ์
เรื่อง "ชีวิตนี้น้อยนัก" ซึ่งเป็นพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า
ผู้ทรงเป็นพระบรมครูของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เพื่อเป็นการเผยแพร่และเป็นธรรมบรรณาการ
ให้พุทธศาสนิกชนได้นำธรรมะไปเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติสืบไป รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ได้นำความเขียนกราบถูลทรงทราบผ่านทางมาเล็ก ทรงอนุโนมานาและประกาศพระอนุญาต
ให้จัดพิมพ์บพพระนิพนธ์ เรื่อง "ชีวิตนี้น้อยนัก" ดังกล่าวไว้ได้ ตามที่กราบถูลขอ

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ.

ขออำนวยพร

(พระเทพสารวท)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสมเด็จพระสังฆราช

โทร ๐-๒๒๘๙๑-๒๘๗๗-๑

โทรสาร ๐-๒๒๘๙๐-๐๗๔๗

“...ชีวิตนี้น้อยนัก แต่ชีวิตนี้สำคัญนัก

เป็นหัวเดียวหัวต่อ เป็นทางแยก

จะไปถูงไปต่อ จะไปดี ไปร้าย

เลือกได้ในชีวิตนี้เท่านั้น

พึงสำนึกรักข้อนี้ให้จงดี

แล้วจะเดือกดี เลือกให้ดีเดิด...”

ອຕ.ພວກເມລື້ອ

ພຣະອິຣາມເທິງນາສມເຕີ່ງພຣະຜູ້ານ ສັງກວ
ສມເຕີ່ງພຣະດົງນຮາຊ ສກລມຫາສັງນປຣິນາຍກ

ชีวิตรนีน้อยนัก

พutherford สนาสุภาษิตบทหนึ่งกล่าวว่า

อัปปกณุจิท ชีวิตมหาดุริรา - ประชญ์กกล่าวว่าชีวิตนี้
น้อยนัก

ทุกชีวิต ไม่ว่าคนไม่ว่าสัตว์ มิได้มีเพียงเฉพาะชีวิตนี้ คือ
มิได้มีเพียงชีวิตในชาตินี้ชาติเดียว แต่ทุกชีวิตมีทั้งชีวิตในชาติอื่นด้วย
ชีวิตในชาติปัจจุบัน และชีวิตในชาติอนาคต “ชีวิตนีน้อยนัก” หมาย
ถึงชีวิตในชาติปัจจุบันน้อยนัก สั้นนัก

ชีวิตคืออายุ ชีวิตในปัจจุบันชาติของแต่ละคนอย่าง
ยืนนานที่สุดก็เกินร้อยปีได้ไม่เท่าไร ซึ่งก็ถูกรวบเป็นอายุที่ไม่ยืนมาก
นัก แม้ไม่นำไปเปรียบกับชีวิตที่ต้องผ่านมาแล้วในอดีตที่นับชาติ
ไม่ถ้วนนับปีไม่ได้ และชีวิตที่จะต้องเวียนวนเกิดตายต่อไปอีกใน
อนาคตที่จะนับชาติไม่ถ้วน นับปีไม่ได้อีกเช่นกัน

ที่ประชญ์ท่านว่า ‘ชีวิตนี้้อยนัก’ นั้น ท่านมุ่งให้เปรียบชีวิตนี้กับชีวิตในอดีตที่นับชาติไม่ถ้วน และชีวิตในอนาคตที่จะนับชาติไม่ถ้วนอีกเช่นกัน สำหรับผู้ไม่ยิ่งด้วยปัญญา ไม่สามารถพาตนให้พ้นทุกข์สิ้นเชิงได้

ทุกชีวิตก่อนแต่จะได้มาเป็นคนเป็นสัตว์อยู่ในปัจจุบันชาติต่างเป็นอะไรต่อมิอะไรแล้วมากมาย แยกออกไม่ได้ว่ามีกรรมตีกรรมซ้ำอะไรบ้าง ทำกรรมใดก่อน ทำกรรมใดหลัง ทั้งกรรมดี กรรมชั่วที่ทำไว้ในชาติอติดทั้งหลาย ย่อมมากมายเกินกว่าที่ได้มากระทำในชาตินี้ในชีวิตนี้อย่างประมาณมิได้ และกรรมตีกรรมซ้ำทั้งหลายเหล่านี้ย่อมให้ผลตรงตามเหตุทุกประการ แม้ว่าผลจะไม่อาจเกิดขึ้นพร้อมกันทุกสิ่งทุกอย่าง และไม่อาจเรียงลำดับตามเหตุที่ได้กระทำแล้วก็ตาม แต่ผลทั้งหลายย่อมเกิดแน่ แม้เหตุใดกระทำแล้ว

เมื่อมีเหตุย่อ้มมีผล เมื่อทำเหตุย่อ้มได้รับผลและผลย่อ้มตรงตามเหตุเสมอ ผู้ใดทำผู้นั้นจักเป็นผู้ได้รับผล เที่ยงแท้แน่นอน

เมื่อได้กำลังมีความสุข ไม่ว่าผู้กำลังมีความสุขนั้นจะเป็นเราหรือเขา เมื่อนั้นพึงรู้ความจริง ว่าเหตุใดที่ได้ทำไว้แน่กำลังให้ผลผู้ทำเหตุดินนั้นกำลังเสวยผลแห่งเหตุนั้นอยู่ แม้ปุณณจะไม่สามารถหยับรู้ให้เห็นแจ้งได้ ว่าทำเหตุดีหรือกรรมดีได้ไว้ แต่ก็พึงรู้พึงมั่นใจว่าเหตุแห่งความสุขที่กำลังได้เสวยอยู่เป็นเหตุดีแน่ เห็นกรรมดีแน่ผลดีเกิดแต่เหตุดีเท่านั้น ผลดีไม่มีเกิดแต่เหตุไม่ดีได้เลย

เมื่อได้กำลังมีความทุกข์ความเดือดร้อน ไม่ว่าผู้กำลังมีความทุกข์ความเดือดร้อนนั้นจะเป็นเราหรือเป็นเขา เมื่อนั้นพึงรู้ความจริง ว่าเหตุไม่ดีที่ได้ทำไว้แน่กำลังให้ผล ผู้ทำเหตุไม่ดีนั้น กำลังเสวยผลแห่งเหตุน้อย แม้ปุถุชนจะไม่สามารถหยั่งรู้ให้เห็น แจ้งได้ ว่าทำเหตุไม่ดีหรือกรรมไม่ดีได้ไว แต่ก็พึงรู้พึงนั่นใจว่าเหตุแห่งความทุกข์ความเดือดร้อนที่กำลังได้เสวยอยู่ เป็นเหตุไม่ดีแน่ เป็นกรรมไม่ดีแน่ ผลไม่ดีเกิดแต่เหตุไม่ดีเท่านั้น ผลไม่ดีไม่มีเกิดแต่เหตุดีได้เลย

เมื่อได้มีความคิดว่าเราทำดีไม่ได้ดี หรือเขาราทำดีไม่ได้ดี ก็พึงรู้ว่าเมื่อนั้นกำลังหลงคิดผิดจากความจริง กำลังเข้าใจผิดจากความจริง ทำดีต้องได้ดีเสมอ ไม่มียกเว้นด้วยเหตุผลใดทั้งสิ้น

เมื่อได้มีความคิดว่าเราทำไม่ดีแต่กลับได้ดี หรือเขาราทำไม่ดีแต่กลับได้ดี ก็พึงรู้ว่าเมื่อนั้นกำลังหลงคิดผิดจากความจริง กำลังเข้าใจผิดจากความจริง ทำไม่ดีต้องได้ไม่ดีเสมอ ไม่มียกเว้นด้วยเหตุผลใดทั้งสิ้น

ชีวิตในชาตินี้ชาติเดียวย่อหน้ายอนน้อยนักเมื่อเปรียบกับชีวิตในอดีตชาติ ซึ่งนับจำนวนชาติหาถ้วนไม่ ดังนั้น กรรมคือการกระทำที่ทำในชีวิตนี้ในชาตินี้ชาติเดียวจึงน้อยนัก เมื่อเปรียบกับกรรมหรือการกระทำที่ทำไว้แล้วในอดีตชาติ อันนับจำนวนชาติไม่ถ้วน

การเขียนหนังสือด้วยปากกาหรือดินสอลงบนกระดาษ แผ่นเดียวหนึ่ง เขียนลงครึ่งแรกก็ย่อمنอ่านออกง่าย อ่านเข้าใจได้ง่าย แต่ยิ่งเขียนทับเขียนซ้ำลงไปบนกระดาษแผ่นเดียว กันนั้น ตัวหนังสือย่อจะทับกันยิ่งขึ้นทุกที การอ่านก็จะยิ่งอ่านยากขึ้นทุกที จนถึงอ่านไม่ออกเลย ไม่เห็นเลยว่าเป็นตัวหนังสือ จะเห็นแต่รอยหมึกหรือรอยดินสอทับกันไปทับกันมาเป็นสีสันเท่านั้น ให้เพียงรู้เท่านั้นว่าได้มีการเขียนลงบนกระดาษแผ่นนั้น หากอ่านรู้เรื่องไม่และหากอาจรู้ได้ไม่ ว่าเขียนอะไรก่อนเขียนอะไรหลัง นี้ล้วนได้ การทำกรรมหรือการทำดีทำชั่ว ก็ฉันนั้น ต่างได้ทำกันมานับพันชาติ ไม่ถ้วน ทับตามกันมา ยิ่งกว่าตัวหนังสือที่อ่านไม่ออก หากไม่ว่าได้เขียนอะไรก่อนเขียนอะไรหลัง ทำกรรมแบบใดไว้ก็ไม่รู้ไม่เห็น แยกไม่ออกว่าทำกรรมใดก่อนทำกรรมใดหลัง ทำดีอะไรไว้บ้าง ทำไม่ดีอะไรไว้บ้าง มากน้อยหนักเบากว่ากันอย่างไร มาถึงชาตินี้ไม่รู้ ด้วยกันทั้งสิ้น เป็นความซับซ้อนของกรรมที่แยกไม่ออก เช่นเดียวกับความซับซ้อนของตัวหนังสือ ที่เขียนทับกันไปทับกันมา

ความซับซ้อนของกรรมแตกต่างกับความซับซ้อนของตัวหนังสือ ตรงที่ตัวหนังสือนั้นเมื่อเขียนทับกันมาก ๆ ย่อมไม่มีทางรู้ว่าเขียนเรื่องดีหรือเรื่องไม่ดีอย่างไร แต่กรรมนั้น แม้ทำซับซ้อนมากเพียงไร ก็มีทางรู้ว่าทำกรรมดีไวมากันน้อยเพียงไร หรือกรรมไม่ดีไวมากันน้อยเพียงไร โดยมีผลที่ปรากฏขึ้นของกรรมนั้นเองเป็นเครื่องช่วยแสดงให้เห็น

ชีวิตหรือชาตินี้ของทุกคนมีชาติกำเนิดไม่เหมือนกัน เป็นไทยก็มี จีนก็มี แขกก็มี ฝรั่งก็มี มีชาติบรรณลไม่เสมอ กัน บรรณลสูงก็มี บรรณลต่ำก็มี มีสถิตปัญญาไม่ทัดเทียมกัน ฉลาดหลักแหลมก็มี โง่เขลาเบาปัญญา ก็มี มีฐานะต่าระดับ กัน ร่ำรวยก็มี ยากจน ก็มี ความแตกต่างห่างกันนานาประการ เหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องชี้ให้ผู้เชื่อในกรรมและผลของกรรมเห็นความมีภาพชาติในอดีตของแต่ละชีวิตในชาติปัจจุบัน เกิดมาต่างกันในชาตินี้ เพราะทำกรรมไว้ต่างกันในชาติอื่น

ความแตกต่างของชีวิตที่สำคัญที่สุด ที่แสดงให้เห็น ยานาจที่ใหญ่ยิ่งที่สุดของกรรม คือความได้ภาพชาติของพระมหาเทพ ความได้ภาพชาติของมนุษย์ กับความได้ภาพชาติของสัตว์ เทวดา อาจมาเป็นมนุษย์ได้ เป็นสัตว์ได้ มนุษย์อาจไปเป็นเทวดาได้ เป็นสัตว์ได้ และสัตว์ก็อาจไปเป็นเทวดาได้ เป็นมนุษย์ได้ ด้วยยานาจที่ยิ่งใหญ่ของกรรมอันนำให้เกิด นี้เป็นความจริงที่แม้จะเชื่อหรือไม่เชื่อ ความจริงนี้ก็ย่อมเป็นความจริงเสมอไป ไม่มีอะไรจะเปลี่ยนแปลงให้ผิดไปจากความจริงได้ เชื่อหรือไม่เชื่อก็ควรกลัว

อย่างหนึ่ง คือกล่าวการไม่ได้กลับมาเกิดเป็นคน ไม่ได้ไปเกิดเป็นเทวดา

เทวดามาถือภชาติเป็นมนุษย์เป็นที่ยอมเชื่อกันมากกว่าเทวดาจะไปเป็นอะไรอีก จึงมีคำบอกเล่าหรือสันนิษฐานกันอยู่เสมอ ว่าผู้นั้นผู้นี้เป็นเทวดามาเกิด ทั้งนี้ก็โดยสันนิษฐานจากความประนีตงดงามสูงส่งของผู้นั้นผู้นี้

บางรายก็มีพร้อมทุกประการ ทั้งชาติตรากฎที่สูง ฐานะที่ดี ผิวพรรณรวมทั้งงาน กิริยาจามารยาทที่สุภาพอ่อนโยน ไฟเราะ เรียบร้อย เฉลียวฉลาด บางผู้แม้ไม่งามพร้อมทุกประการดังกล่าว ก็ยังได้รับคำบรรณาว่าเป็นเทวดานางฟ้ามาเกิด เพราะผิวพรรณ มารยาทงดงามอ่อนโยนนุ่มนวล นี้ก็คือการยอมรับอย่างลึก ๆ ในใจของคนส่วนมาก ว่าเทวดามาเกิดเป็นมนุษย์ได้

เทวดามาเกิดเป็นมนุษย์มีตัวอย่างสำคัญยิ่งที่พึงกล่าวถึง ได้เป็นที่ยอมรับทั่วไป โดยเฉพาะในหมู่พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย นั่นคือสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าจากสวรรค์ชั้นดุสิต เสด็จลงโลกมนุษย์ ประสูติเป็นพระสิทธิ์ตถาคราชกุمار พระราชนอรสพระเจ้าสุธรรมท oro ท่านกับพระนางสิริมหารามา

เรื่องหนึ่งในพระพุทธศาสนาที่รู้จักกันกว้างขวาง คือ เรื่องของเทพอิตาเมฆลา เทพอิตาองค์นี้ได้รับแต่ตั้งให้เป็นผู้พิทักษ์รักษาสมุทร มีหน้าที่คุ้มครองช่วยเหลือมนุษย์ผู้ถือไตร

สรรณาคมน์ มีศีลสมบูรณ์ ปฏิบัติชอบต่อมาตรการดูแลฯ พราหมณ์ เพอชีตัวเดินทางไปเรื่องแต่กางลากาสุมุทร พยายามว่ายเข้าฝั่งอยู่ถึง ณ วัน เทพอิตามาเมขลาจึงแลเห็น ได้ไปแสดงตนต่อพระมหาสัตว์ทันที รับรองจะให้ทุกอย่างที่พระมหาสัตว์ประทานฯ และได้เนรมิตสิ่งที่พระมหาสัตว์ขอทุกอย่าง คือเรือทิพย์และแก้วหวานเบินทอง พระมหาสัตว์พ้นจากมาสุมุทร ได้บำเพ็ญทานรักษาศีลจนตลอดชีวิต ครั้นสิ้นชีวิตแล้วได้ไปบังเกิดในเมืองสวรรค์ พระมหาสัตว์ครับมนั้นต่อมาคือพระพุทธเจ้า เทพอิตามาต่อมาคือพระอุบลวัณณเตรี และผู้ดูแลช่วยเหลือพระมหาสัตว์ต่อมาคือพระอานันท์ นี้คือเทวดาถือภพชาติเป็นมุนุชย์ได้ อย่างน้อยก็ตามความเชื่อถือ จึงมีการเล่าเรื่องเทพอิตามาตั้งกล่าว

เทวดามาเกิดเป็นมนุษย์ได้ และมนุษย์ก็เกิดเป็นเทวดาได้ ดังที่สมเด็จพระบรมศาสดาเมื่อประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตawanได้ทรงนำเรื่องในอดีตมาสารกว่า เมื่อทรงเสวยพระชาติเป็นพระโพธิสัตว์หัวหน้าพ่อค้าเกรียน ได้ทรงชี้อสินค้าในนครพาราณสี บรรทุกเกรียนนำพ่อค้าจำนวนมากเดินทางไปในทางกั้นдар เมื่อพบบ่อน้ำก็พากันชุดเพื่อให้มีน้ำดื่ม ได้พบรัตน์มหากาภัยในบ่อน้ำ พระโพธิสัตว์ทรงเตือนว่าความโลภเป็นเหตุแห่งความพินาศ แต่ไม่มีผู้เชื่อฟัง พวกรพอค้ายังชุดบ่อต่อไปไม่หยุด หวังจะได้รัตน์มากขึ้น บ่อน้ำเป็นบ่อที่อยู่ของพญานาค เมื่อถูกทำลาย พญานาค ก็กรอใช้ลมจมูกเป่าพิษถูกพ่อค้าเสียชีวิตหมดทุกคน เหลือแต่

พระโพธิสัตว์ที่มีได้ร่วมการขุดบ่อด้วย จึงได้รัตนนามามายถึง ๗ เล่มเกรียน ท่านนำออกเป็นทาน และได้สมาทานศีล รักษาอุโบสถ จนสิ้นชีวิต ได้ไปเกิดในสวรรค์เป็นมนุษย์ผู้หนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นเทวดาได้

มนุษย์มีบุญกุศลและความดีพร้อมทั้งกายวาจาใจมาก เพียงไร ก็จะเกิดเป็นเทวดาได้เพียงนั้น คือสามารถขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ ชั้นสูงได้เมื่อลงทะเบียนแล้ว

มนุษย์เกิดเป็นเทวดาได้ และเกิดเป็นสัตว์ก็ได้ ในสมัยพุทธกาลชายผู้หนึ่งกรอรแคนน์รากัญสูนขัตัวหนึ่งที่ติดตามอยู่ตลอดเวลา พระพุทธเจ้าทรงทราบก็ได้ตรัสแสดงให้รู้ว่า บิดาที่สิ้นไปแล้วนั่นมาเกิดเป็นสุนัขนั่น และได้ทรงให้พิสูจน์ โดยบอกให้สุนัขนำไปหาที่ซ่อนทรัพย์ ซึ่งไม่มีผู้ใดรู้นักจากผู้เป็นบิดาของชายผู้นั้น และสุนัขก็พาไปขุดพบสมบัติที่ฝังไว้ก่อนสิ้นชีวิตได้

สัตว์ไปเกิดเป็นเทวดาได้คงจะมีเป็นอันมาก มีเรื่องต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนาที่เล่ากันสืบมา คือในสมัยพุทธกาล มีสัตว์ได้ยินเสียงพระท่านสอนมนต์ก็ตั้งใจฟังโดยเคราะพ ตายไปได้ไปบังเกิดเป็นเทพในสวรรค์ ด้วยอำนาจของพระพุทธเจ้า

สัตว์มาเกิดเป็นมนุษย์ได้ นี้ต้องเป็นที่เชื่อถืออยู่ลึก ๆ ในจิตสำนึก จึงแม้มีอบบมนุษย์บางคนบางพวกก็ได้มีการแสดงความรู้สึกจริงใจอกรมาต่าง ๆ กัน เช่น ลิงมาเกิดแท้ ๆ สัตว์นรกมาเกิดแท้ ๆ ทั้งนี้ก็ด้วยเห็นจากหน้าตาท่าทางบ้าง กิริยามารยาท

นิสัยใจคอความประพฤติบ้าง ซึ่งโดยมากผู้ที่พบเห็นด้วยกันก็จะมีความรู้สึกตรงกันดังกล่าว เป็นความรู้สึกที่เกิดจากความเชื่อนั่นเอง ว่าสัตว์มาเกิดเป็นมนุษย์ได้หรือมนุษย์เกิดมาจากสัตว์ได้

สมัยพุทธกาลมีเรื่องของพระภิกขุรูปหนึ่งมีจิตห่วงห่วงผ้าสบงจีวรที่เพิ่งได้มาใหม่ ซักตากไว้บนราศ มองภาพไปบนผ้านั้นยังไม่แห้ง จิตที่ผูกพันในผ้าสบงจีวรนั้นทำให้ไปเกิดเป็นตัวเล็บเล็ก ๆ เกาะติดอยู่กับผ้า พระภิกขุอีกรูปหนึ่งเห็นผ้าสบงจีวรนั้นไม่มีเจ้าของแล้ว ก็จะนำไปใช้ พระพุทธองค์ทรงทราบได้ทรงมีพระพุทธดำรัสห้าม ตรัสให้รู้ เพราพระภิกขุรูปนั้นจะสิ้นสภาพชาติของ การเป็นเล็บในเวลาเพียงไม่กี่วัน ถ้านำสบงจีวรนั้นไปในขณะยังเป็นเล็บอยู่ ก็จะกรดร้อนคัน จะไม่ได้ไปเสวยผลแห่งกุศลกรรมที่ได้ประกอบกรรมทำไว้เป็นอันมาก นี้เป็นเรื่องหนึ่งที่ทรงรับรองว่าอำนาจจิตจะทำให้มนุษย์ไปเป็นสัตว์ได้

เทวดามาเกิดเป็นมนุษย์ได้ มนุษย์ไปเกิดเป็นเทวดาได้ เทวดามาเกิดเป็นสัตว์ได้ สัตว์เกิดเป็นเทวดาได้ มนุษย์เกิดเป็นสัตว์ได้ และสัตว์ก็กลับเกิดเป็นมนุษย์ได้ อำนาจอันยิ่งใหญ่ของกรรมเท่านั้นที่ตกแต่งชีวิตให้เป็นไปได้อย่างไม่น่าเชื่อถึงเพียงนี้ กรรมจึงนำกลัวจริง ๆ น่าหนนให้พ้นอำนาจกรรมจริง ๆ ทั้งกรรมในอดีตและกรรมในปัจจุบัน

กรรมอันเป็นเหตุนำให้เกิด คือชนกรรม เป็นกรรมสุดท้ายก่อนชีวิตจะขาดจากภภูมินี้ กรรมสุดท้ายหรือเรื่อง

สุดท้ายที่จิตผูกพันคิดถึงอยู่ คือ ชนกรรมอันนำไปเกิด นึกถึงความดีที่เป็นบุญเป็นกุศลในขณะก่อนจะตับจิต จิตก็จะไปสู่สุคติ นำกายไปสุคติด้วย นึกถึงความไม่ดีที่เป็นบาปเป็นอกุศลในขณะก่อนจะตับจิต จิตก็จะไปสู่ทุกติ นำกายไปทุกติด้วย

จิตที่ใกล้จะแตกตับนั้นปกติเป็นจิตที่อ่อนมาก ไม่มีกำลังที่จะต้านทานได ๆ ทั้งนั้น คุณเคยกับความรู้สึกได้เกี่ยวกับเรื่องใดความรู้สึกนั้นเกี่ยวกับเรื่องนั้นก็จะเข้าครอบงำจิตมีอำนาจเหนือจิตทำให้จิตเมื่อใกล้ตับผูกพันอยู่กับความรู้สึกนั้นเกี่ยวกับเรื่องนั้น เมื่อจิตตับคือจากร่าง ก็จากไปพร้อมกับความรู้สึกนั้นเกี่ยวกับเรื่องนั้น นำไปก่อเกิดกายที่ควรแก่สภาพจิตทุกประการ

ผู้ที่หวงสมบัติ กลัวจะมีผู้มานำไป ก่อนจะตับจิต มีใจผูกผึ้งสมบัติอย่างห่วงเห็น เมื่อตับจิตไปก็เคยมีที่ไปเกิดเป็นงู ผู้ที่หวงมากอยู่องค์หนึ่ง เมื่อจะเข้าไปใกล้ก็จะแสดงตัวให้เห็นเป็นงูใหญ่ เช่นที่เล่ากันถึงเรื่องที่เกิดขึ้นไม่นานมานี้ ว่าข้าราชการผู้หนึ่งมีพระพุทธรูปที่หวงมากอยู่องค์หนึ่ง เมื่อจะลงน้ำไป สหายไปเยี่ยมศพได้ขอถูพระองค์นั้น ขณะกำลังดูอยู่ ก็มีงูตัวหนึ่งมาจากราโนมีประภามาแฝดแม่เบี้ยอยู่ใกล้ ๆ ผู้มาขอดูให้วันเข้าใจทันทีว่าเจ้าของได้ผู้พระอยู่ด้วยความหวงเห็น จึงพูดกับงูดัง ๆ ว่าไม่ได้คิดจะนำพระไปไหน เพียงมาขอดูเท่านั้น อย่าเป็นห่วง เพียงเท่านั้นงูก็เลือยห่างหายไป นี้เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจริงเมื่อไม่นานมานี้ ที่เชื่อกันว่าผู้ที่หวงสมบัติมาก ๆ ตายไปในขณะที่จิตผูกพัน เช่นนั้น ต้องไปเกิดเป็นงู ต้องผู้สมบัติ ไม่ได้ไปเสวยผลของกรรมดีได ๆ

ที่ได้กระทำไว้ จนกว่าใจจะปล่อยวาง ละความยึดถือความ
หวงแหนสมบัตินั้น ๆ

ด้วยผู้ใหญ่ผู้มีสัมมาทิฐิสัมมาปัญญาแต่ไหนแต่ไรมา ท่าน
เชื่อในเรื่องอำนาจความยึดมั่นของจิต ท่านจึงสอนลูกหลานไว้ว่า
ก่อนจะหลับไปให้ภารนาพุทธ์ นึกถึงพระพุทธเจ้า และให้ตั้งใจ
ประณานว่าเมื่อจากโลกนี้ไปเมื่อใดก็ตาม ขอให้กลับมาเกิดเป็น
มนุษย์ทันทีให้ได้พบพระพุทธศาสนา ท่านสอนกันให้ตั้งใจเช่นนี้
ก่อนจะหลับไป และท่านสอนว่าถ้าการหลับครั้งนั้นจะไม่ได้กลับ
ตื่นขึ้นมาอีก ก็จะได้ไปด้วยไปดังแรงประณาน การได้เกิดเป็น
มนุษย์พบพระพุทธศาสนาตนนั้นเป็นมงคลสูงสุดของชีวิต ผู้มีสัมมา
ทิฐิจึงตั้งจิตประณานอย่างจริงจัง

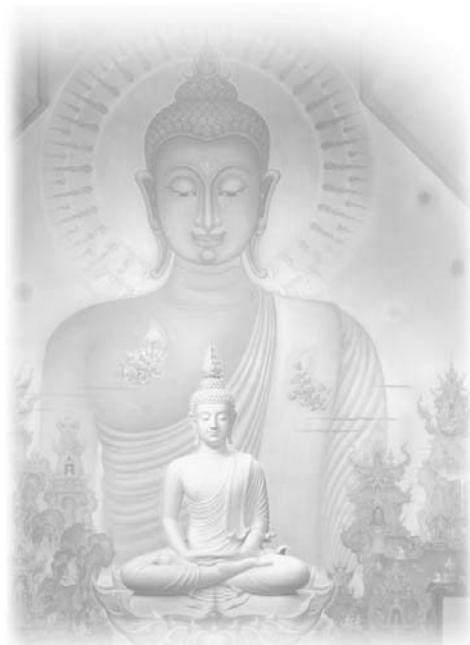
ผู้อธิษฐานจิตประณานกลับมาเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธ
ศาสนาตนนั้น คือผู้รับรองความสำคัญของชีวิตนี้ ที่แม้จะน้อยนัก ว่า
ชีวิตนี้เท่านั้นที่จะนำไปสู่ความสวัสดิมีสุขได้อย่างแท้จริง เพราะ
ชีวิตนี้เท่านั้นที่พร้อมสำหรับการบำเพ็ญบุญกุศลทุกประการ จะ
ทำได้เพียงไรก็ทำได้ในชีวิตนี้ ทำได้สูงสุดจนเกิดผลสูงสุด คือการ
ปฏิบัติได้สำเร็จมรรคผลนิพพาน พันทุกข์สิ้นเชิง ไม่ต้องกลับมา
เรียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป ก็ทำได้ในชีวิตนี้ หรือทำได้เพียงเพื่อได้
ถึงสรรค์พันนรก ก็ทำได้ในชีวิตนี้ การตั้งจิตอธิษฐานไม่ให้หลงไป
gapayumi อื่นหลังละโลกนี้ไปแล้ว แต่ให้กลับมาสู่gapayumiมนุษย์โดยเร็ว
ได้พบพระพุทธศาสนา จึงเป็นความถูกต้อง พึงทำอย่างยิ่ง

แม้ไม่ต้องการมีความทุกข์ในพชาติข้างหน้า ก็ต้องทำใจให้ไม่มีความทุกข์ตั้งแต่ในพชาติปัจจุบันนี้ ไม่ปรารถนาเป็นอะไรไม่ปรารถนาเป็นอย่างไร ในชาติหน้า ก็ต้องทำใจ คือทำใจไม่ให้เกะเกี่ยวข้องอยู่กับอะไรนั้นกับอย่างนั้น ตั้งแต่ในปัจจุบันชาติ จึงจะสมปรารถนา ไม่เช่นนั้นก็จะสมปรารถนาไม่ได้

การจะทำใจให้เป็นสุขปราศจากทุกข์ แม้พอกล่าวขณะไกล็จะดับจิต คือการเลือกชีวิตในพชาติใหม่ให้มีความสุข ปราศจาก ความทุกข์ได้พอกล่าว แต่การจะสามารถทำใจให้เป็นเช่นไร ในเวลาไกล็จะดับจิตนั้น ก็มิใช่จะทำได้ทันทีโดยมิได้มีความคุ้นเคย กับความรู้สึกเช่นนั้นมาก่อน ความคุ้นเคยกับความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นความรู้สึกอ่อนโยน ความรู้สึกอ่อนไหว ความรู้สึกอ่อนไหว เป็นต้น คือความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอๆ หรือบ่อยๆ เนื่องๆ เช่นการท่องพุทธโอริโวในใจเสมอ นั่นคือความคุ้นเคยกับพุทธโอริ

ความคุ้นเคยกับบุคคลใดที่เคยให้ความเมตตาอุปการะช่วยเหลือ จะทำให้เจนิกถึงบุคคลนั้นได้โดยอัตโนมัติ เมื่อถึงคราวคับขั้น ความคุ้นเคยกับความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งก็ เช่นกัน อบรมไว้ให้คุ้นเคยกับความรู้สึกใด เช่นคุ้นเคยกับอารมณ์มีพระพุทธโอริ คุ้นเคยกับการท่องพุทธโอริ เมื่อถึงเวลาคับขั้น จะจะไม่ไปยึดมั่น เกะเกี่ยว กับอะไรอีกที่ไม่คุ้นเคย แต่จะไปเกะเกี่ยวอยู่กับพระพุทธโอริที่เป็นยอดของสิริมงคลทั้งปวง ยอมได้รับสิริมงคลนั้นอันจกนำให้ พันพาลภัยให้ญี่ปุ่นอย ความคุ้นเคยกับสิ่งที่ดีมีมงคลจึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง

ทุกคนผ่านชีวิตในอดีตชาติมาแล้วเป็นอันมาก นับภพชาติ ไม่ถ้วน มีความคุ้นเคยกับเรื่องราวหรืออารมณ์ต่าง ๆ มาแล้ว มากมาย คุ้นเคยกับเรื่องราวหรืออารมณ์ใดมาก ใจยึดมั่นผูกพัน ข้องติดอยู่กับเรื่องใดอารมณ์ใดมากมาแต่อดีตชาติ ผลของความ ยึดมั่นผูกพันนั้นจะนำมาสู่ภพชาติปัจจุบันดูภพชาติของตนในปัจจุบัน ก็พอจะเข้าใจว่า อดีตนั้นตนผูกพันกับเรื่องใดอารมณ์ใดมาก ดี หรือว่าไม่ดี

ผู้ที่มิใช่ผูกพันอยู่กับการเอื้อเพื่อເຝື່ອແຜ່ທໍາທານກරຸສລມາ มากในอดีตชาติ ก็จะรู้ได้จากปัจจุบันชาติ คือปัจจุบันชาติจะ สมบูรณ์พูนสุขด้วยทรัพย์สินเงินทอง

ຜູ້ທີ່ມີໃຈຜູກພັນອຸ່ງກັບການປົງປັງປົງປັນຍາເລື່ອວະລາດ
ສຶກສາປົງປັງປົງປັນຍາເລື່ອວະລາດ
ສຶກສາປົງປັງປົງປັນຍາເລື່ອວະລາດ

ຜູ້ທີ່ກຳລັງເສຍພລຂອງກຣມດີໃນອົດຕະຫຼາດຕ່າງ ຖ້າ ກັນ ເຊັ່ນ
ໄດ້ເກີດໃນຕະກູລສູງ ຢ້ວຍສມບູຮຸນນີ້ບົງບຽນດ້ວຍທຣພຍໍສິນເບີນທອນ ຢ້ວຍ
ມີຮ່າງກາຍແຂ້ງແຮງໄມ້ຄູກເບີຍດເບີຍດ້ວຍໂຮກກໍາໄຂ້ເຈັບ ຢ້ວຍອາຍຸຍືນ
ຫ້ວຍໜ້າຕາຜົວຮຣນໝາມຜ່ອງໄສ ຢ້ວຍມີສຕິປົນຍາເລື່ອວະລາດພັງ
ນ້ອມໃຈເຊື່ອວ່າເປັນພລແຫ່ງກຣມດີທີ່ໄດ້ປະກອບກະທຳໄວ້ແລ້ວເປັນ
ອັນນາກໃນອົດຕະຫຼາດແນ່ນອນ ແລະ ແມ່ປරາຮຖາຈະເສຍພລດີແຫ່ງ
ກຣມດີນັ້ນສືບຕ່ອໄປໃນອາຄາຕ ທັ້ງໃນອາຄາຕຂອງປັນຍາເລື່ອວະລາດແລະ
ທັ້ງໃນອາຄາຕຂອງກພພາຕີເບື້ອງໜ້າທີ່ພັນຈາກກພພາຕີປັນຍາເລື່ອວະລາດ
ກີພຶງຕັ້ງໃຈປະກອບກຣມດີອັນເປັນເຫຼຸດ ຕ່ອໄປໃໝ່ມັນຄົງສຳເສນອ

ພລຂອງກຣມດີທີ່ໄດ້ກະທຳກັນນາ ທີ່ເປັນຄວາມຄຸນເຄຍກັນນາ
ແມ່ຈະສງວນຮັກໝາໄວ້ໃຫ້ສືບຕ່ອກັນນານແສນນານຕ່ອໄປ ກີ່ຕ້ອງ
ພຍາຍານໜີພລຂອງກຣມໄມ້ຕີ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ກະທຳມາແລ້ວທຸກຄົນໃນ
ອົດຕະຫຼາດີ່ນີ້ມາກ່າຍນັບກພພາຕີໄມ້ຄ້ວນ ແລະ ກຣມນີ້ກຳລັງຕາມນາ

ທຸກຄົນກຳລັງມີພລຂອງກຣມດີແລະ ກຣມໄມ້ຕິດຕາມນາ ເປັນ
ພລຂອງເຫຼຸດທີ່ໄດ້ກັນໄວ້ໃນອົດຕະຫຼາດທີ່ສັບຊັບໜັນໄມ້ໄດ້ ລອງ
ນຶກຄົງກພຂອງຮຣນທຸກຂນາດໃໝ່ກຳລັງແລ່ນໄລ່ທັບເຮອ່ງໆ ຂັນ
ເຕີຍກັນກີມີຮຣນທຸກແກ້ວແກວນເບີນທອນຄັນໃໝ່ກຳລັງແລ່ນຕາມ

เพื่อจะยกแก้วหวานเงินทองเหล่านั้นให้เราด้วย รถทั้งสองคันนั้น กำลังขับแซงกันอย่างรวดเร็ว ผลัดกันนำผลัดกันตาม นึกภาพนี้ แล้วก็นึกถึงใจตนเอง ว่ายังมีใจที่จะต้องการแก้วหวานเงินทองหรือ ยังมีใจอยากรได้อะไรอีกหรือ ในเมื่อรถล่าชีวิตกำลังขับทะเบ็ง ติดตามมาอย่างมุ่งมาดปราบนាតัวเราเป็นเป้าหมาย

กรรมไม่ดีกำลังตามส่งผลแก่เราทุกคนแน่นอน เปรียบผลไม่ดีนั้นด้วยรถบรรทุกที่กำลังทะเบ็งไล่กดเราอยู่จริง ๆ ที่ยังไม่ทัน บดขยี้เราก็ เพราะกรรมปัจจุบันของเราราที่เรา กำลังกระทำกันอยู่อาจ จะมีแรงพาราโบนีได้ทัน จะอย่างหดหู่หวิดน่าเสียเวลาสักเพียงไร เรา ผู้ไม่มีตาพิเศษก็หารู้ไม่ กรรมดีเท่านั้นที่เป็นแรงพาราบีห์หนึ่น ไม่ดีที่กำลังส่งผลติดตามเราอยู่ในขณะนี้

เปรียบกรรมไม่ดีดึงมีมารที่ใหญ่โตมาหอบหอบพลัง มากมาย มีอนั้นกำลังเอื้อมมาจะตะปบเราเพื่อลาภเข้าไปบยิ่งให้ แหลกเหลว หดหู่หวิดจะจับปลายผมเราได้ไม่รู้กีครั้งกีหน แต่เราก็ ยังพันอยู่ได้ เพราะความบังเอญ คือ เพราะบังเอญได้ทำกรรมดีไว้ มากพอเป็นกำลังพาให้หลบหลีกพ้นมีมารไปได้ มีความสวัสดิอยู่ ชั่วครั้งชั่วคราว แต่ใช่ว่ามีมารนั้นจะหยุดตามตะครุบเราก้าไม่ กีวันกีเดือนกีปีกีพึกกีชาติ มีมารจะติดตามตะครุบเรอย่างไม่ ท้อแท้เหน็ดเหนื่อย គ้าผิดគ้าถูกก็จะตามគ้าไม่ลดละ ถ้า ปรากฏเป็นภาพก็จะเป็นภาพที่น่ากลัวที่สุด

เด็กที่ยังไม่เดียงสา เพิ่งจะลืมตาเห็นโลก เคยถูกนำไปจากด้วยความเข้าใจผิด ที่ปราภูมิเป็นข่าวเมื่อไม่นานมานี้ ทำให้มารดาผู้รักลูกเป็นเชิงต่อสู้ ใจແຫມະเป็นบ้า ทำให้ผู้ที่นำไปจากเพราบเข้าใจผิดต้องได้รับโทษหนัก ได้รับทั้งอาญาบ้านเมืองและทั้งด้วยความโกรธแค้นซึ่งซึ้งของผู้คนมากหลาย เรื่องนี้ซึ่งดัดให้เห็นอำนาจที่ยิ่งใหญ่ของกรรม แม่ไม่นำกรรมมาร่วมพิจารณา ก็จะเข้าใจไม่ได้เลยว่าเรื่องเข่นนี้เกิดได้อย่างไร

เด็กคนหนึ่งถูกมุ่งทำลายแต่เด็กคนนั้นกลับอยู่รอดปลอดภัย เด็กอีกคนหนึ่งเป็นที่ห่วงใยท่านุณอมดังแก้วตาดวงใจ แต่กลับถูกทำลายตายไป ทั้งสองยังบริสุทธิ์ไร้เดียงสา เพิ่งมีเวลาเห็นโลกไม่กี่วัน มือของกรรมนำเด็กที่มีได้เป็นที่มุ่งร้ายในปัจจุบันไปสู่อำนาจแห่งกรรมในอดีต ซึ่งมิใช่เป็นกรรมของใครอื่น แต่เป็นกรรมของเด็กนั้นเอง ที่ต้องได้กระทำไว้แน่นอนในชาติใดชาติหนึ่งในอดีต ที่พันความรู้เห็นของปุถุชนทั้งหลาย แต่หาได้พันความรู้เห็นของท่านผู้พันแล้วจากความเป็นปุถุชน

กรณีที่มีเด็กถูกฆ่าผิดตัวนั้น เด็กตายแล้ว พ้นแล้วจากความเข้าใจของคนทั่วหลาย ว่าเด็กนั้นไปได้สุขได้ทุกข์อยู่ในภาพภูมิได แต่เขาเกิดเป็นอีกหนึ่งที่เตือนใจอย่างแรงให้กลัวกรรม เมื่อกรรมจะให้ผล คือเมื่อกรรมตามมาทัน ก็ไม่มีอะไรจะยับยั้งได นอกจักรกรรมด้วยกัน คือเมื่ออุกุศลกรรมตามทัน ก็ต้องอุกุศลกรรมที่ใหญ่ยิ่งกว่าเท่านั้นที่จะตัดรอนอุกุศลกรรมได ช่วยให้สวัสดีไปได้ครั้งหนึ่งคราวหนึ่ง

เรื่องเด็กคนหนึ่งถูกมุ่งร้ายให้ถึงตายแต่เด็กอีกคนหนึ่งที่เป็นความรักสุดจิตใจของแม่พ่อกลับต้องตายแทน แม่คนหนึ่งที่เป็นชาตรกรต้องรับอาญาแผ่นดิน มีชีวิตที่ Truman ในที่คุ้มขั้ง แม่คนหนึ่งที่ต้องเสียลูกรักเพียงชีวิต เพราะถูกเอาไปฆ่าผิดตัว ต้องเคราะห์โศกสุดแสนไปนานนัก เด็กคนที่รอดตายอย่างอัศจรรย์ทั้งที่ตนนั้นถูกมุ่งร้ายคงเป็นที่รังเกียจของคนจำนวนไม่น้อย ว่าเป็นเลือดเนื้อเชือไข่หญิงใจดำสามพิตร ดูผู้เกียรติขึ้งในเรื่องนี้ทั้งหมดถึง ๔ ชีวิต จะเห็นได้ชัดแจ้งว่ากรรมมีอำนาจใหญ่ยิ่งนัก ทุกชีวิตถูกอุกุศลกรรมตามทันแน่แท้ และไม่มีอุกุศลกรรมความดีเพียงพอจะตัดรอนอุกุศลกรรมให้ทันเวลาได จึงประสบความทุกข์ เดือดร้อนแสนสาหัสไปทางกัน

นี่ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ พิกรอบคอบพิจารณาด้วยปัญญาของผู้นับถือพระพุทธศาสนา ให้เห็นความน่ากลัวของกรรม ให้เห็นความนำสลดลังเวชเมื่อผู้ใดผู้หนึ่งต้องตกอยู่ในอุ้มมือที่แรงร้ายแห่งกรรม และเราเองก็มีกรรมตามتصفครุบอยู่เหมือนกัน ไม่

อาจเห็นได้ด้วยตา ก็พึงใช้ปัญญาให้เห็นได้ด้วยใจ และพยายามหนนให้เต็มสติปัญญาความสามารถ อาย่าให้ถึงวันที่นำสยดสยองอย่างยิ่ง คือวันที่ต้องตกอยู่ในอุปนิธ์ที่แข็งแกร่งแห่งกรรมร้าย

ผู้ที่เกิดมาดีมีสุขสมบูรณ์ในพชาตินี้ ก็มิใช่ว่าไม่มีเมื่อแห่งอกุศลกรรมตามตระครุบอยู่ มีแต่ ทุกคนมีเมื่อแห่งอกุศลกรรมตามตระครุบอยู่แน่ แต่ในขณะเดียวกันทุกคนก็มีเมื่อแห่งกุศลกรรมเป็นผู้ช่วยอยู่ มีเมื่อแห่งกุศลกรรมนั้นถ้าจะเปรียบให้เห็นง่าย ๆ ก็ต้องเปรียบกับเท้า มีผู้ร้ายติดตามตระครุบอยู่ จะหนีพ้นก็ต้องอาศัยเท้าพาวิ่งให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ นั่นก็คือต้องทำบุญทำกุศลคุณงามความดีให้มากที่สุด ให้เต็มสติปัญญาความสามารถเสมอ ความดีเท่านั้นจะช่วยให้พ้นเมื่อแห่งกรรมร้ายได้ แม้จะพ้นอย่างหวุดหวิดก็ต้องดีกว่าไม่พ้น

ทุกคนมีเมื่อแห่งอกุศลกรรมที่นำกลัวที่สุดตามตระครุบอยู่ไม่มีใครไม่มี และมีกันคนละไม่น้อยด้วย เพราะทุกคนได้ผ่านพชาตามาแล้วนับไม่ถ้วน ยานานหนักหนา ทำอะไรต่อมิอะไรกันมาเลียนนักต่อนัก ทั้งกรรมดีกรรมชั่วสลับซับซ้อนกันอยู่ และลืมกันเสียสิ้นแล้วทั้งบางคนก็ยังไม่อยากจะเชื่อว่าได้เคยเกิดมาแล้วในอดีตชาติมากมายหลายชาติจนนับไม่ได้ จึงยิ่งไม่นึกเลยว่าได้เคยทำกรรมดีกรรมชั่วมาก่อนจะมาเกิดเป็นมนุษย์ในปัจจุบันชาตินี้ การไม่นึกนี่แหล่ะจะทำให้ประมาท ไม่พยายามหนีผลแห่งกรรมเมตติ เมื่อกรรมไม่ดีตามมาทันถึงตัวก็จะใช่อำนาจที่ร้ายแรงอย่างไม่เมตตาปราณีเลย

ก่อนจะมาเป็นเราแต่ละคนในภูมิของมนุษย์นี้ ต่างก็ได้เป็น

อะไรต่อมิอะไรมาแล้วมากมาย นับชนิดนับชาติไม่ได้ เป็นกันทั้ง เทวดาสัตว์ให้ภูสัตว์เลิก รวมทั้งมนุษย์ชายหญิง คนมีคนจน คน สวยคนไม่สวย คนพิการคนไม่พิการ อายุสั้นอายุยาว ขาวดำ ไทย จีน แยกฝรั่ง ต่างเคย์มีเคย์เป็นกันมาแล้วทั้งนั้น แม้เป็นผู้ระลึกชาติได้ก็จะลดสังเวชยิ่งนัก และอาจจะสละละวางความโกร ความโกรอความหลงได้เป็นอันมาก เห็นสุนัขเข้าเรือนสักตัว แล้ว ลองนึกว่าครั้งหนึ่งเรา ก็เคยเป็นเช่นเดียวกัน เคยกระเซอะ กระเซิงเที่ยวหาอาหารกิน ถูกคนตี ถูกสุนัขด้วยกันกัด ถูกใครทั้ง หลายทีได้มาประสับพบผ่านแสดงกิริยา华尔ังเกียจเกลียดชัง ไม่ ยอมแม้แต่จะให้เข้าไปใกล้เพื่ออาศัยร่มเงากันแดดกันฝน ก้อนอิฐ ก้อนหินก็ถูกทุบหว้างใส่ให้ต้องถึงเลือดตกยางออก ตกใจกลัวภัย นานา แต่จะบอกกล่าวอ่อนหวานให้ผู้ใดเห็นใจก็ทำไม่ได้ อย่างมาก ก็เพียงเปล่งเสียงโหยหวนที่ามีผู้เข้าใจในความทุกข์ร้อนไม่ แม้ นึกไปในอดีตเช่นนี้ สมมุติตัวเองว่าในพชาติหนึ่งเป็นเช่นนี้ นึกให้ จริงจังเช่นนี้ จะเกิดความกลัวกรรมเพราะย่อมได้ความเข้าใจว่า กรรมไม่ดีแนแท้ที่ทำให้ชีวิตต้องเป็นเช่นนั้น

อย่าเป็นผู้ปฏิเสธเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมอย่าง ปราศจากเหตุผล คืออย่าปฏิเสธดื้อ ๆ ว่าใครจะเคยเกิดเป็นอะไร มาก่อนก็ตาม ก็ไม่ใช่เรา เราไม่เคยเกิดเช่นนั้นแน่ คนจะเกิดมา แต่สัตว์ไม่ได้ สัตว์จะไปเกิดเป็นคนก็ไม่ได้ ไม่มีเหตุผล เป็นความ เชื่อที่ปราศจากเหตุผล เป็นคนสมัยใหม่แล้วจะเชื่อยังนั้นไม่ได้ เพื่อความไม่ประมาท จงอย่าปฏิเสธโดยไม่รู้จริงเช่นนี้ เพราะวัน หนึ่งจะหนีไม่พ้นผลที่น่ากลัวกของกรรม

เด็กบางคนวิ่งเล่นอยู่อย่างสนุกสนานในโรงเรียน ออยู่ ๆ ก็ มีลูกปืนแล่นเข้าตัดชีวิต ปลิดชีพจากใจน้ำไปอย่างง่ายดาย เด็ก ตายไปแล้ว ไปเป็นสุขไปเป็นทุกข์ก็เรื่องหนึ่ง แต่มาตราบิ达ผู้ต้อง สูญเสียลูกไปบุบปับเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่พึงพิจารณาให้เกิดความ เข้าใจในเรื่องของกรรมและการให้ผลของกรรมต้องเคยไป ทำความทุกข์แสนสาหัสให้เกิดแก่ผู้ใดมากก่อนแล้วในอดีต จึงต้อง มาได้รับความทุกข์แสนสาหัสจากผู้ที่ไม่รู้จักหน้าตา ผู้ที่ไม่ ประณญาจะก่อทุกข์ให้กับตัวเอง เป็นไปได้ที่อยู่ดี ๆ จะต้องสูญเสียยิ่งใหญ่ เช่นมาตราบิทาที่เสียลูกไปอย่างไม่รู้ต้นสายปลายเหตุ รู้ได้ แน่นอนเพียงว่าเป็นผลของกรรมไม่ดี ที่ต้องได้กระทำไว้ในภาพ ชาติไดชาติหนึ่งแน่นอน

พระสำคัญองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นพระดีพระ สำคัญยิ่ง คือสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พرحمรังสี) วัดระฆัง โขสิตาราม มีเรื่องเล่าถึงท่านว่า ครั้งหนึ่งพระในวัดของท่านตี เพื่อนพระด้วยกันจนหัวแตก ท่านบำรุงความด้วยการบอกพระที่ เป็นเจ้าทุกข์ว่าเป็นฝ่ายผิด เพราะเป็นผู้ทำเขา ก่อน เมื่อเป็นที่ พิศวงสงสัยที่ท่านตัดสินเช่นนั้น ท่านก็อธิบายว่าพระองค์ที่ถูกตี หัวแตกในชาตินี้ต้องได้ตีพระอีกองค์มากก่อน ไม่ในชาติเดียวกันนี้ ถ้าจะให้รับโทษที่ทำในชาตินี้ก็จะไม่สิ้นสุดเวรกรรม ถ้าไม่ถือโทษ ความผิดในชาตินี้ก็จะเป็นอันเลิกแล้วต่อ กัน ท่านได้ถามความ สมัครใจของพระองค์ที่ถูกตีหัวแตกว่าต้องการอย่างไร พระองค์

นั้นก็ยินดียกโทษ ไม่เอากาความ เป็นอันเลิกแล้วต่อ กัน ท่านว่าจะได้ไม่มีการจองเรวกันต่อไป เรื่องนี้สมเด็จพระพุฒาจารย์ท่านสอน เรื่องกรรมและการให้ผลของกรรม ให้เห็นว่าเมื่อทำกรรมใดแล้ว จักต้องได้รับผลตอบแทนแน่ แม้ข้ามภพข้ามชาติ ทำกรรมใดจักได้รับผลนั้น ผู้ใดทำผู้นั้นจักได้รับ ไม่ซักกีเร็วต้องได้รับและจะไม่จบสิ้นแม้ไม่มีการเลิกผูกเรเว แต่ถ้าเลิกผูกเรเวก็จะจบสิ้นเพียงนั้น การให้อภัยด้วยใจจริงในความผิดของผู้อื่นที่ทำต่อตนจึงเป็นความสำคัญ เป็นสิ่งที่ควรอบรมให้ยิ่ง

คนระลึกชาติได้ทุกวันนี้ยังมีอยู่ บางคนก็ระลึกได้ตั้งแต่ อายุยังน้อย พอพูดได้กับอกได้เป็นเรื่องเป็นราว ขอไปหาแม่เก่า พ่อเก่า ที่บ้านนั้นบ้านนี้ บางคนเห็นรูปใบรงค์ บางคนก็สนใจมากมาย ตามชื่อ และบางรายก็บอกเล่าเรื่องอดีต เคยใกล้ชิดกับผู้นั้นผู้นี้ เคยเป็นทหารไปร่วมรบในอดีตがらนานาไกล ที่น่าอัศจรรย์ก็คือที่เด็กชายเล็ก ๆ บางคนเล่าว่าเคยเป็นทหารร่วมรบด้วยกันกับ สมเด็จพระบูรพรมกษ์ตริยาธิราชเจ้าบางพระองค์ ทั้งที่เขายัง เป็นเด็กชายไร้เดียงสา เขายังไม่ทันจะรู้ว่าพระมหากรุณาธิรัตน์ของ เขายังคงคืนทรงเป็นนกรบผู้ยิ่งใหญ่ และเขาก็ยังบริสุทธิ์เกิน กว่าจะคิดแต่งเรื่องราวขึ้นหลอกหลวงเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่าง หนึ่ง ผู้ใดฟังเขายกดอย่างเต็กลารกไว้เดียงสาจึงยอมรับว่า เขายัง กำลังระลึกได้ถึงในอดีตชาติของเขานี้เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดง ความมีภพชาติในอดีตของคนทั้งหลายสัตว์ทั้งหลายในปัจจุบันชาติ

ท่านพระอาจารย์สำคัญองค์หนึ่งที่เป็นพระปฏิบัติ ท่านเดินป่าอยู่เป็นประจำในชีวิตของท่าน โดยเพื่อนปฏิบัติธรรมร่วมทางไปด้วยบ้างเป็นครั้งคราวเป็นที่รู้กันดีว่า เมื่อพบร่องรอยของท่านท่านพระอาจารย์องค์นั้น ก็จะต้องเป็นผู้นำเจรจาปราศรัยกับช้าง ท่านจะพูดจากับช้างให้ถูกด้วยภาษาหมาดุษช์ และท่านจะใช้วาจาระเรื่องอ่อนโนยนิยงค์ เป็นที่เจริญชูเจริญใจ ช้างก็ฟังท่านโดยดี เมื่อท่านขอให้หลิกก็จะหลิก ขอให้หลบก็จะหลบ ขอให้ไปให้พั้นก็จะไปจนพ้น

ท่านทำได้เช่นนี้โดยที่องค์อื่นทำไม่ได้ เพราะอะไร น่าจะตั้งปัญหานี้ขึ้น และผู้ไม่ปฏิเสธว่าผู้อยู่ในปัจจุบันชาตินั้นมีอดีตชาติ ยอมจะยอมคิดว่า ท่านพระอาจารย์องค์นั้นท่านคงจะมีอะไรเกี่ยวข้อง กับช้างมาแล้วในอดีตชาติ และจะต้องเกี่ยวข้องอย่างสำคัญด้วย ในชาตินี้ท่านจึงสามารถพูดจากับช้างได้รู้เรื่อง และช้างก็ยินดี อ่อนให้กับท่านอย่างน่าอศจรรย์นัก

เมื่อคิดเช่นนี้ก็น่าจะคิดต่อไปได้ว่าจากช้างก็มาเป็นมนุษย์ได้ สำหรับผู้มีญาณหงษ์รูปใบในอดีตยอมรู้ได้ว่าท่านพระอาจารย์องค์นั้นท่านอาจจะเคยเกิดเป็นช้างสำคัญก่อนจะมาเป็นมนุษย์ในภาพชาตินี้ก็เป็นได้ และก็เป็นได้อีกเช่นกันที่ท่านอาจจะเกิดเป็นช้างอยู่หลายภพหลายชาติในบรรดาภพชาติที่นับไม่ถ้วนของท่านในอดีต

เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ในภาพชาตินี้ แล้วสามารถมีญาณหงษ์รูปชาติในอดีตของตน ที่เป็นสัตว์ เช่น ท่านพระอาจารย์องค์สำคัญที่ท่านเล่าไว้ว่าเคยเกิดเป็นไก่ ยอมรู้ชัดถึงความแตกต่างระหว่างความเป็นคนกับเป็นสัตว์ ยอมได้ความสลดสังเวชและยอมได้ความหวาดกลัวความต้องเวียนว่ายตายเกิดเป็นที่สุด เพราะได้รู้ชัดด้วยตนเองแล้ว ว่าการพลา遁พลังทำกรรมไม่ดีไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจ คือการนำไปสู่ทุกตัวต่าง ๆ อันไม่เป็นที่พึงปรารถนาอย่างยิ่ง อันจักก่อให้เกิดความทุกข์ร้อนนานาประการ

การที่อยู่ดี ๆ ก็ถูกจีฏกปล้นจนถึงชีวิต เป็นการต้องพยายามผู้เป็นทรัพย์สินที่เป็นทรัพย์อย่างไม่รู้ตัว อย่างไม่อาจขอความช่วยเหลือจากผู้ใดได้ ผู้นับถือพระพุทธศาสนาหงษ์ว่านั้นเป็นผลของกรรมที่ต้องได้กระทำไว้แล้วในภาพชาติได้ภาพชาติหนึ่ง ซึ่งบุตุชนคนไม่มีญาณพิเศษทั้งหลายหาอาจารย์ชัดไม่ ว่าได้มีการทำกรรมอันเป็นอกุศลเหตุนั้นตั้งแต่เมื่อใด และจะส่งผลเมื่อใด แต่ผู้ปฏิบัติธรรมจนสามารถมีความรู้พิเศษจะรู้ได้ และบางทีก็ได้แสดงให้รู้ล่วงหน้า เช่นที่พระอาจารย์สำคัญองค์หนึ่ง ท่านได้ประภาให้ได้ยินกันเนื่องๆ

ว่าในอดีตท่านเคยขับเกรียนทับเต็กตาย โดยจงใจเจตนา ดังนั้นท่านจะต้องได้รับผลของกรรมนั้น คือจะต้องถูกรถทับจนเสียชีวิต แน่ในภพชาตินี้ ท่านประราภอยู่นานปี และแล้ววันหนึ่งท่านก็เตรียมตัวออกเดินทางจากวัด เมื่อถูกทักษิรุ่งขึ้นจึงจะถึงวันที่ท่านได้รับอาratioนาไปในการทำบุญที่บ้านหนึ่ง ท่านก็ตอบ่ายๆ ตรงไปตรงมา ว่าถึงเวลาวันนั้นเหละถูกแล้ว ไม่มีผู้เข้าใจความหมายของท่าน

และในวันนั้นเอง เมื่อออกไปพั้นวัดเพียงไม่นาน รถที่ท่านนั่งไปเกิดคว่ำ ทับร่างท่านมรณภาพทันที ท่านมรณภาพองค์เดียว คนอื่นทุกคนปลอดภัย หลังจากนั้นไม่กี่วันได้มีการทำศพท่าน ปรากฏว่ายังลือของท่านที่ยังไม่ทันเย็นสนิทให้กล้ายเป็นมเนสลวยงามต่างๆ กัน ที่รู้จักกันดีในบรรดาพุทธศาสนิกชนทั้งหลายว่า นั้นคือพระราชา นั่นคือเครื่องหมายแสดงความโกลกิเลสสิ้นเชิงแล้ว พระอาจารย์องค์นี้ท่านไม่เพียงแสดงให้เห็นอำนาจของกรรม ที่ผู้ใดได้ทำแล้วจักต้องได้รับผล แม้จะปฏิบัติธรรมสูงสุดก็ยังหนีไม่พ้น ท่านยังแสดงให้เข้าใจด้วยว่า ทุกชีวิตผ่านภพชาติในอดีตมาแล้ว จะต้องผ่านมากร้ายด้วยกันทั้งนั้น

เป็นที่เห็นกันอยู่ ว่าทุกคนมีชีวิตที่มิได้رابรื่นเสมอไป ไม่มีสุขตลอดชีวิต ไม่มีทุกข์ตลอดชีวิต ไม่พบแต่สิ่งดีงามตลอดชีวิต ไม่พบแต่สิ่งชั่วร้ายตลอดชีวิต แต่ละคนพบอะไร ฯ ทั้งดีทั้งร้ายหนัก

บ้างเบาบ้าง โดยที่บางทีก็ไม่เป็นที่เข้าใจว่าทำไม่จึงต้องเป็นเช่นนั้น เช่น บางคนเกิดในครอบครัวที่ต่าต้อยลำบากยากจน พอก็ได้ไม่นาน เงินทองจำนวนมากก็เกิดขึ้นในครอบครัว เป็นลาภลอยของ มาตราบิดาบ้าง เป็นความได้ช่องได้โอกาสทำธุรกิจการงานบ้าง ใคร ๆ ก็จะต้องพูดกันว่าลูกที่เกิดใหม่นั้นเป็นผู้มีบุญ ทำให้มารดา บิดามั่งมีศรีสุข ถ้าไม่คิดให้ดี ก็เหมือนจะเป็นการพูดไปเรื่อย ๆ ไม่มี มูลความจริง และทั้งผู้พูดผู้ฟังก็มักจะไม่สนใจพิจารณาให้ได้ความ รู้สึกซึ้งจริงจัง แต่ถ้าพิจารณา กันให้จริงด้วยคำนึงถึงเรื่อง กรรมและการให้ผลของกรรม ก็จะเขื่อได้ว่าเด็กที่เกิดใหม่นั้น เป็นผู้มีบุญมาเกิด ผู้มีบุญคือผู้ที่ทำบุญทำกุศลทำความดี ไว้มากในอดีตชาติ อันความเกิดขึ้นของผู้มีบุญนั้น ย่อมเกิดขึ้น พร้อมกับมีบุญห้อมล้อมรักษา แม้ชนกรรมนำให้เกิดจะนำให้เกิด ลำบาก แต่เมื่อบุญที่ทำไว้มากกว่า กรรมไม่ดีที่นำให้ลำบากก็จะ ต้องถูกตัดถอนด้วยอำนาจของกุศลกรรม คือบุญอันยิ่งใหญ่กว่า คือเกิดมาตราบิดายากจน มีอแห่งบุญก็จะต้องเอื้อมมาโอบอุ้ม ให้พ้นจากความลำบากยากจน ให้มั่งมีศรีสุข ควรแก่บุญที่ได้ทำไว้

ผู้ที่เกิดในที่ลำบากยากจน แต่เมื่อบุญเก่าได้กระทำไว้ มากมายเพียงพอ มีอแห่งบุญก็จะเอื้อมมาโอบอุ้มให้พ้นความยาก ลำบากได้อย่างรวดเร็ว พ้นจากความยากจนดังปฏิหาริย์ มี ตัวอย่างให้เห็นอยู่ เด็กบางคนทำบุญทำกุศลไว้ดี แต่ชนกรรมนำ ให้เกิดกับมาตราบิดาที่ยากแค้นแสนสาหัส พอก็ได้มาตราบิดา

หากทางช่วยให้ลูกพัฒนาความเดือดร้อน นำไปวางไว้หน้าบ้านผู้มีปั้งมีศรีสุขที่รู้กันว่าเป็นผู้มีเมตตา แล้วเด็กนั้นก็ได้เป็นสุขอยู่ในความโอบอุ้มของมือแห่งบุญ ควรแก่บุญที่เข้าได้กระทำไว้

แต่เด็กบางคนเกิดในที่ต่ำต้อยยากไร้ และเป็นผู้ที่มิได้ทำบุญทำกุศลมาในอดีตชาติเพียงพอ ย่อมไม่มีมือแห่งบุญมาโอบอุ้มเขาให้พัฒนาความลำบากยากจน แม้เมื่อการดาบิดจะพยายามเลี้ยงนำเข้าไปวางไว้ในที่ที่หวังว่าจะมีผู้ดีมีเงินมานำไปอุปการะ เลี้ยงดู ความไม่มีบุญทำไว้ก่อน ทำให้ไม่เป็นไปดังความปรารถนาของผู้เป็นการดาบิด เขาอาจจะถูกทิ้งอยู่ตรงที่ที่ถูกนำไปวาง และสิ้นชีวิตไป ณ ที่นั้น อย่างโดดเดี่ยวเดียวดาย อาจจะทราบด้วยความหนาความร้อนความหิว โดยหากผู้ช่วยเหลือไม่ได้ และผู้เป็นการดาบิดอาจถูกจับได้รับโทษทางอาญา นั้นก็เป็นเรื่องอำนาจอันยิ่งใหญ่นักของกรรมอย่างแท้จริง

อดีตชาติของทุกคนมีมากมายนัก จึงได้ทำการรวมกันไว้มากมายนัก กุศลกรรมบ้าง อกุศลกรรมบ้าง ชีวิตในปัจจุบันจึงมีดีบ้างไม่ดีบ้าง สุขบ้างทุกข์บ้าง คนมั่งมีเป็นมหาเศรษฐีก็ด้วยอำนาจของกุศลกรรมคือการบริจาคช่วยเหลือเจือจุนผู้อื่น ที่ได้กระทำไว้ในอดีตชาติ เมื่ออกุศลกรรมคือการคนโกงเบียดเบียนทรัพย์สินให้ผู้อื่นต้องเดือดร้อนที่ได้กระทำไว้ในอดีตชาติ ตามมาส่งผลและเมื่อเป็นผลที่แรงกว่ามีกำลังกว่ากุศลกรรมที่กำลังเสวย

ผลอยู่ อภุศลกรรมก็จะตั้ดรอนอภุศลกรรม ส่งผลไม่ดีของอภุศลกรรมให้เกิดแทน ความมั่งมีก็จะกลับเป็นความไม่มี เงินทองของมีค่าก็จะสูญหายหมดไป อภุศลกรรมเร่งมากก็จะสามารถทำให้มหาเศรษฐีสิ้นเนื้อประดาตัวได้ กำลังเป็นสุขก็จะกลับเป็นทุกข์เดือดร้อน อำนาจของกรรมเป็นเช่นนี้จริง ผู้มีปัญญาจึงกล่าวกรรมยิ่งกว่ากล่าวอะไรอื่น กล่าวเพราะรู้ว่า เมื่อทำกรรมไม่ดีไว้แล้ว ต้องได้รับผลไม่ดี และเมื่อถึงเวลาที่กรรมส่งผลไม่ดีมาถึงตัวแล้ว แม้ตั้งแต่เกิดมาในชาตินี้จะไม่เคยทำกรรมไม่ดีเช่นนั้น ก็จะต้องได้รับผลไม่ดี ที่อาจทำให้พิศวงสงสัย จนถึงมากคนมิจฉาทิฐิความเห็นผิด คือเห็นไปว่าทำตัวไม่ได้ดี ซึ่งความจริงไม่ใช่เช่นนั้น ทำตัวต้องได้รับผลดีเสมอ ทำไม่ดีจึงจะได้รับผลไม่ดี

เพียงในชาติปัจจุบันนี้เท่านั้น มีอายุกันเพียงอย่างมากร้อยปีเท่านั้น ทุกคนทุกสัตว์ต่างก็ทำอะไร ๆ ที่เป็นกรรมแล้วมากมายนับไม่ถ้วน เป็นกรรมดีคืออภุศลกรรมบ้าง เป็นกรรมชั่วคืออภุศลกรรมบ้าง มากมายจริง ๆ เพียงทำในชาติเดียวก็มากมายจริง ๆ แล้วเมื่อได้ทำนานับพชาติไม่ถ้วนจะมากมายเพียงไหน ขณะที่มาเป็นอยู่ในภพนี้ชาตินี้ ได้ละภพชาติในอดีตที่ทำกรรมไว้เบื้องหลังมากหนักหนา กรรมดีกรรมชั่วอาจไม่เสมอ กัน บางคนกรรมดีอาจมากกว่า บางคนกรรมชั่วอาจมากกว่า บางคนทำกรรมดีที่ไม่สำคัญไม่ยิ่งใหญ่ แต่ทำกรรมไม่ดีที่สำคัญหนักหนา เช่นนี้ยอมได้เสวยผลตามเหตุ คือในภพชาตินี้ยอมประสบส่วนดีน้อยกว่าส่วนไม่ดี

ส่วนผู้ที่ทำกรรมดีมาก ทำกรรมไม่ดีน้อย เช่นนี้ย่อมได้เสวยผลตามเหตุ คือในพุทธศาสนาที่ยอมประسبส่วนดีมากกว่าส่วนไม่ดี ดังนี้ ตัวอย่างให้พบเห็นอยู่ทั่วไปในทุกวันนี้

เมื่อกรรมดีจะส่งผลก็ไม่มีอะไรหรือผู้ใดจะกีดกันยับยั้งได้ กรรมไม่ดีที่แรงกว่าเท่านั้นที่จะกีดกันขัดขวางได้ ไม่ให้กรรมดีอาจส่งผล แต่ถ้ากรรมดีแรงกว่ากรรมไม่ดี กรรมดีก็ต้องส่งผลจนได้ กรรมไม่ดีหากอาจขัดขวางได้ไม่ อะไร ๆ ก็หากอาจขัดขวางได้ไม่

เมื่อกรรมไม่ดีจะส่งผลก็ไม่มีอะไรหรือผู้ใดจะกีดกันยับยั้งได้ กรรมดีที่แรงกว่าเท่านั้นที่จะกีดกันขัดขวางได้ ไม่ให้กรรมไม่ดีอาจส่งผล แต่ถ้ากรรมไม่ดีแรงกว่ากรรมดี กรรมไม่ดีก็ต้องส่งผลจนได้ กรรมดีหากอาจขัดขวางได้ไม่ อะไร ๆ ก็หากอาจขัดขวางได้ไม่

ชีวิตนี้น้อยนัก คือ ชีวิตในพุทธศาสนาที่น้อยกว่าชีวิตที่ผ่านมาแล้วในอดีตชาติมากมายอย่างไม่อาจประมาณได้ถูกถ้วนผู้มีปัญญาเมื่อมาเนินกถึงความจริงนี้ย่อมไม่ประมาท ย่อมเห็นภัยที่จะตามมา เป็นภัยที่จักเกิดแต่กรรมทั้งหลายที่ได้ประกอบการทำไว้ด้วยตนเองในอดีตชาติที่มากมายพันประมาน ผู้มีปัญญาย่อมพยายามหนีให้พ้น หนีให้กรรมไม่ดีตามไม่ทัน หรือไม่ก็พยายามสร้างกำลังที่จะเอาชนะความแรงของกรรมไม่ดีให้ได้ เพื่อไม่ต้องรับผลของกรรมไม่ดี ที่อาจร้ายแรงทำความซอกซ้ำให้แก่ชีวิตได้เป็นอันมาก

ผู้ที่มุ่งแต่จะได้ในชาตินี้ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบ

ธรรม เป็นการทำกรรมไม่ดีเป็นส่วนใหญ่ เท่ากับให้โอกาสกรรมไม่ดีในอิตชาติที่ได้สั่งสมไว้ ให้ตามมาส่งผลทันในชาตินี้ง่ายเข้า และส่งผลได้แรงเต็มที่ง่ายเข้า โดยไม่มีกรรมดีเพียงพอจะช่วยเหลือยับยั้งหรือผ่อนคลายให้เบาลง ผู้ที่ได้รับอะไร ๆ ร้ายแรงต่าง ๆ เช่น เสียสติบ้าคลั่งอย่างไม่ทันทีจะรู้ตัว ประสบอุบัติเหตุร้ายแรงถึงเสียชีวิตหรือไม่ก็เสียหมดทั้งครอบครัว หรือประสบความหายนะถึงสิ้นเนื้อประดาตัว ต้องเคร้าโศกเสียใจจนขาดสติสัมปชัญญะ เป็นต้น ผลของกรรมไม่ดีเช่นนี้แม้จะติดตามทุกคนผู้ทำเหตุแห่งกรรมไม่ดีนั้นอยู่ แต่ก็อาจไม่สามารถตามทันแม่ผู้นั้นจะพยายามวิงหนีอยู่เต็มสติปัญญาความสามารถ

พลังสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้สามารถหนีพ้นเมื่อแห่งกรรมไม่ดีที่ติดตามตะครุบอยู่ได้ และเป็นพลังที่จะสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ไม่ยาก คือการนึกถึงพระพุทธเจ้า นึกถึงพุทธโร นึกไว้ให้คุณเคยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับใจ สิ่งใดที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก็หมายถึงความจะไม่อาจแยกจากกันได้เลยไม่ว่าเวลาใดก็ตาม จะสุขจะทุกข์ จะเป็นจะตาย ใจก็จะมีพุทธโร พุทธโรจะมีอยู่ในใจ

กรรมดีก็ตาม กรรมไม่ดีก็ตาม เมื่อจะส่งผลจะต้องมีสื่อมีเครื่องมือ มีมือเป็นเครื่องนำให้ถึงผู้จะต้องรับผลแห่งกรรมนั้น ทั้งกรรมดีและกรรมไม่ดี เช่น คนมาสรุราขบรรพุ่งเข้าชนผู้จะต้องรับผลแห่งกรรมก็จะถูกกรณัชนัชน ถึงตาย หรือถึงพิการ หรือบาดเจ็บสาหัส ต้องเสียเงินทองรักษาพยาบาลมากมาย คนมาสรุราที่ขับรถพุ่งเข้าชนคือเครื่องมือแห่งกรรม ซึ่งมีสรุราเป็นเครื่องบังคับให้

พุ่งตรงจุดหมายได้ คือให้กรรมส่งผลได้สำเร็จ หรือที่เรียกว่าให้กรรมตามทันได้ แต่แม้ผู้ที่กรรมนั้นตามอยู่เป็นผู้กำลังวิ่งหนีกรรมไม่ติดอยู่เต็มกำลัง ด้วยการทำความดีต่าง ๆ มีการท่องพุทธโรให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับใจเป็นต้น พุทธโรอันเป็นยอดของความดีก็จะเปรียบได้ดังพลังจิตอันแรงกล้าของนักสะกดจิต ที่จะสะกดผู้ขับรถซึ่งกำลังมีน้ำเสียงด้วยทธีสุราให้หยุดรถเสียทันทีก่อนจะทันพุ่งเข้าชนเป็นอย่างมากที่กรรมตามอยู่ ความสวัสดิ์ย่อมมีแก่ผู้ที่กรรมตามติดอยู่นั้น อย่างเป็นที่น่าอัศจรรย์นัก

อันกรรมไม่ดีนั้นมีคุณที่มักจะใช้ด้วยกัน มีความหมายไปในทางไม่ดี คือ เจ้ากรรมนายเรว ผู้มีสัมมาทิฐิย่อ้มไม่ปฏิเสธความเชื่อที่มีอยู่ ว่าเจ้ากรรมนายเรวนั้นมี ไม่ใช่ไม่มี เจ้ากรรมนายเรว คือผู้ที่ถูกทำร้ายก่อนและผูกอาสาตจองเรว แม้ไม่อาสาตจองเรว ก็ไม่เป็นเจ้ากรรมนายเรว คือไม่เป็นผู้คิดร้าย ไม่ติดตามทำร้ายให้เป็นการตอบสนอง หรือที่เรียกว่าแก้แค้น

ผู้มีสัมมาทิฐิความเห็นชอบ ประกอบด้วยสัมมาปัญญา แม้จะไม่เห็นหน้าตาของเจ้ากรรมนายเรว แต่ย่อ้มไม่ประมาท ไม่ว่าเป็นลิงไม่มี และย่อ้มไม่เห็นเป็นความเหลวไหลไม่มีเหตุผล ที่ท่านสอนให้ทำบุญอุทิศท่านผู้เป็นเจ้ากรรมนายเรว เช่นเดียวกับท่านผู้เป็นมารดาบิดาบุพการีผู้มีพระคุณทั้งปวง อะไรที่ไม่มีทางเสียหาย มีแต่เป็นทางได้หรือเสมอตัว ผู้มีปัญญาอ้มทำຍ่อ้มไม่ปฏิเสธ

เหตุที่ต่างก็มีภาพชาติมานับไม่ถ้วนในอดีต ต่างก็ทำกรรมทั้งดีและไม่ดีไว้นับไม่ถ้วนเช่นกันในภาพชาติทั้งหลายนั้น เจ้ากรรมนายเรห์ที่ได้ไปก้าวเเกินเบียดเบียนทำร้ายไว้ก็ย่อมมีไม่น้อยเช่นกัน ทำนองเดียวกับผู้เป็นมารดาบิดาบุพพารีผู้มีพระคุณ ก็ต้องมีมากมายเช่นกัน ชาตินี้แม้จะไม่อาจล่วงรู้ได้ว่าเป็นใครต่อใครบ้าง แต่ก็พึงยอมรับว่ามีอยู่ทั้งในภาพภูมิที่พั่นความรู้เห็นของผู้ไม่มีความสามารถ และทั้งในภาพภูมิเดียวกับเราทั้งหลายนี้ด้วย ทั้งเจ้ากรรมนายเรห์และทั้งผู้มีพระคุณ เมื่อจะขอโทษท่านผู้เป็นเจ้ากรรมนายเรห์ ก็พึงทำเช่นเดียวกับเมื่อจะตอบแทนพระคุณท่านผู้มีพระคุณ คือ ทำบุญทำกุศลด้วยตั้งใจจริงที่จะอุทิศให้ แล้วตั้งใจจริงบอกกล่าวให้รับรู้ให้ยอมรับความเมใจนาเจริญใจที่จะขอโทษและตอบแทน การบอกกล่าวด้วยใจจริงเช่นนี้ต่อผู้ไม่มีตัวตนปรากฏให้เห็นเช่นนี้ไม่ใช่ความหลง ไม่ใช่ความไร้เหตุผล แต่เป็นความปฏิบัติที่ถูกต้อง และจะได้ผล อาจพาพันธ์มีอแห่งกรรมไม่ดีที่ตามอยู่ได้

การทำบุญกุศล แม้จะไม่ปราณາให้เกิดผลแก่ตนเอง โดยตรง ผลก็ย่อมเกิดเป็นธรรมชาติແเนื่องอนอยู่แล้ว ดังนั้น ในการทำบุญกุศลทุกครั้ง จึงพึงทำใจให้กว้าง เอื้ออาทรไปถึงผู้อื่นทั้งนั้นที่แม้จะอยู่ต่างภพภูมิกัน ตั้งใจอุทิศให้อย่างจริงใจ ให้ด้วยสำนึกในความผิดพลาดก้ามเกินที่ตนอาจได้กระทำแล้วต่อโครง ๆ ทั้งนั้น ให้ด้วยสำนึกในพระคุณที่ได้รับจากห่านผู้มีพระคุณทั้งหลาย ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ค่อย ๆ คิด ค่อย ๆ บอกกล่าวแสดงความจริงใจ ให้อ่อนโยนและไฟเราะด้วยถ้อยคำ จะเกิดผลยิ่งกว่าใช้ถ้อยคำและจิตใจที่ไม่ไฟเราะใจจริง ไม่ใช่มนุษย์เท่านั้นที่ชอบความอ่อนโยนความไฟเราะจากใจจริง ผู้ต่างภพภูมิทั้งหลายก็มิได้แตกต่างออกไป ใจหรือจิตของมนุษย์ก็เป็นใจหรือจิตดวงเดียวกัน เมื่อมนุษย์ละชาตินี้ไปสู่ชาติอื่นภพภูมิอื่นแล้ว พึงระลึกถึงความจริงนี้

การส่งผลของกรรมดีและกรรมไม่ดีนั้นข้ามภพข้ามชาติได้ กรรมในอดีตชาติส่งผลมาทันในปัจจุบันชาติก็มี ไปส่งถึงในอนาคตชาติก็มี แล้วแต่ว่าผู้ทำกรรมจะสามารถหนีได้ไกลเท่าไร หรือหนีได้นานเท่าไร นั่นก็คือแล้วแต่ว่าในปัจจุบันชาติผู้ทำกรรมแล้วในอดีตจะสามารถในการทำจิตใจทำบุญทำกุศลทำความดีได้มากเพียงไหน เป็นกรรมที่ใหญ่ยิ่งหนักหนากว่ากรรมไม่ดีหรือไม่การให้ผลกรรม เช่นเดียวกับการตกจากที่สูงของวัวตุ สิ่งใดหนักกว่า เมื่อตกจากที่เดียวกันในเวลาใกล้เคียงกัน สิ่งนั้นย่อมถึงพื้นก่อน เปรียบดังกรรมสองอย่าง คือกรรมดีและกรรมไม่ดีกระทำในเวลาใกล้เคียงกัน กรรมที่หนักกว่า ไม่ว่าจะเป็นกรรมดีหรือกรรมไม่ดีก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบ กรรมที่เบากว่าย่อมส่งผลที่หลังและ

ยอมส่งผลทึ้งสองแหน่ง ไม่เริ่วเก็งช้า ไม่ชาตินี้ก็ชาติหน้า ไม่ชาติหน้าก็ชาติต่อไป ต่อไป ต่อไป อาจจะอีกหลายภาคติ่งได้ เพราะกรรมไม่ใช่สิ่งที่จะลบเลือนได้ด้วยกาลเวลา นานเพียงไรกรรมก็ยังให้ผลอยู่เสมอ กรรมจึงมีอำนาจเหนืออำนาจทั้งปวง

ท่านพระอาจารย์องค์สำคัญองค์หนึ่งท่านประถนาพุทธภูมิ คือประถนาเป็นพระพุทธเจ้า ครั้นมาจะลึกชาติได้ว่าเคยเกิดเป็นไก่ห้ายร้อยห้ายพันชาติก่อนที่จะได้มาเป็นมนุษย์ในชาตินี้ ท่านก็เปลี่ยนความประถนาที่จะเป็นพระพุทธะ มาเป็นพระผู้โกลกเลสอนไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดต่อไป เพราะท่านสดสังเวชชีวิตที่ผ่านมาแล้วมากมาย และหาดกรงว่าชีวิตที่จะต้องพบอีกต่อไปนับพชาติไม่ถ้วนกว่าจะถึงจุดประถนาคือพุทธภูมิ ซึ่งมิใช่ว่าจะไปถึงกันได้โดยง่ายโดยเร็ว จะต้องใช้เวลานานแสนนานในอีกห้ายร้อยห้ายพันพุทธภูมิ โดยไม่อาจรู้ได้ว่ากรรมจะนำให้ไปเป็นอะไรลำบากยากเข็ญอย่างไร ซึ่งสำหรับท่านผู้ได้รู้แจ้งในอดีตชาติของท่านแล้วก็เกิดความกลัวยิ่งนัก เปื่อยหน่ายความต้องเวียนว่ายในวัฏจักรสังสารยิ่งนัก ด้วยความพากเพียรพยายามสุด สติปัญญาความสามารถที่จะตัดขาดจากตัวเองได้หมดสิ้นไปโดยเร็ว ในที่สุดก็เชื่อกันว่าท่านพระอาจารย์สำคัญองค์นั้นท่านก็สำเร็จประสบคือถึงความพันทุกข์อย่างสิ้นเชิงได้ในพุทธภูมิปัจจุบัน

ครูอาจารย์ท่านสำคัญ ๆ ท่านรับรอง และพระพุทธเจ้าก็ทรงรับรอง ว่าชาติในอนาคตมิอยู่สำหรับผู้ยังไม่สามารถทำกิเลสให้หมดสิ้นได้ และการทำกิเลสให้หมดสิ้นนั้นคนเป็นจำนวนมากทำ

ไม่ได้ในเวลาอันสั้น ทั้งยังมีคนเป็นจำนวนมากไม่สนใจจะทำให้ กิเลสหมดลิ้น ยังเกลือกกลัวอยู่กับกิเลสอย่างหลงผิด ดังนั้นภาพ ชาติสำหรับคนเหล่านั้นยังมีอยู่มากมายนักหนา ใช้เวลานานแสนนาน นับภาพนับชาติหาได้ไม่ โอกาสที่กรรมจะตามไปถึงจังมีมากมายนัก ไม่วันเด็กวันหนึ่ง ไม่ชาติเด็กชาติหนึ่ง และอย่าคิดผิดว่า เมื่อถึง วันนั้นเราชนะก็จะจำไม่ได้ว่าเราเป็นเรา อะไรจะเกิดขึ้นก็ไม่เดือด ร้อน ความคิด เช่นนี้อาจจะเกิดแก่เราแล้วในอดีตชาติ และมาใน ปัจจุบัน เมื่อต้องพบกับความเดือดร้อนเราก็เดือดร้อน มิใช่ว่าเรา ไม่เดือดร้อน ทั้งที่มิใช่ว่าเราจะจำได้ว่าเราเป็นเรา ไม่ว่าจะเกิด เป็นใครเป็นอะไรเมื่อใด ภพชาติไหนก็ตามเมื่อเป็นทุกข์ก็ต้องเป็น ทุกข์เมื่อเป็นสุขก็ต้องเป็นสุข จึงไม่ควรประมาทอย่างยิ่ง ควร พยายามทำทุกอย่างเพื่อไม่ให้ในอนาคตต้องเป็นทุกๆ หรือเพื่อไม่ ให้กรรมไม่ดีที่ทำไว้ตามทัน ไม่ว่าเมื่อใดก็ตาม

ชีวิตนี้แม่น้อยนัก แต่ก็เป็นความสำคัญนัก สำคัญยิ่งกว่า ชีวิตในอดีตและชีวิตในอนาคต ที่ว่าชีวิตนี้คือชีวิตในชาติปัจจุบัน นี้สำคัญก็เพราะในชีวิตนี้เราสามารถหนีกรรมไม่ดีที่ทำไว้ในอดีตได้ และสามารถเตรียมสร้างชีวิตในอนาคตให้ดีเลิศเพียงใดก็ได้ หรือ ตกต่ำเพียงใดก็ได้ ชีวิตในอดีตล่วงเลยไปแล้ว ทำอะไรอีกไม่ได้ ต่อไปแล้ว ชีวิตในอนาคตก็ยังไม่ถึง ยังทำอะไรไม่ได้ เช่นนี้จึง กล่าวได้ว่าชีวิตนี้สำคัญนัก พึงใช้ชีวิตนี้ให้เป็นประโยชน์ ให้สม กับความสำคัญของชีวิตนี้

ชีวิตนี้น้อยนักแต่มีความสำคัญนักด้วยเหมือนกัน ถ้าชีวิตนี้

ไม่วิ่งหนีกรรมไม่ตีในอดีต ชีวิตนี้ก็จะรับผลกรรมไม่ตี ถ้าวิ่งหนีก็จะพ้นได้ กรรมไม่ตีจะตามทันหรือไม่ขึ้นอยู่กับชีวิตนี้ ยิ่งกว่านั้นถ้ากรรมตามทันในชีวิตนี้ ก็จะตามต่อไปได้อีกในชีวิตอนาคตกรรมไม่ตีที่ทำไว้ในอดีตมากน้อยอาจจะตามไม่ทันตลอดไปก็ได้ ถ้าทำชาตินี้ให้ดีที่สุด

ดูภาพผู้คนในบางประเทศที่อดอยากแสวงหาหส หน้าตาแบบจะไม่เป็นคน เหมือนโครงกระดูกเดินได้ เด็กเล็ก ๆ น่าสงสาร ไม่มีเนื้อ มีแต่หังหุ่มกระดูก ผู้ใดเห็นผู้นั้นก็แสดงใจอย่างยิ่ง สงสารอย่างยิ่ง เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนั้น ก็พึงนึกถึงตนเอง คราวล่าจะรับรองได้ ว่าเมื่อตายไปจากพชาตินี้แล้ว เราจะไม่ไปเกิดในประเทศเช่นนั้น จะไม่ไปมีสภาพเช่นโครงกระดูกเดินได้ด้วยความอดอยากยากแค้นเช่นนั้น

คราวล่าจะรับรองได้ว่าอดีตชาติเราไม่ได้เป็นคนคับแคบ ไม่เคยทำบุญให้ข้าวปลาอาหารแก่ใครเลย มารดาบิดาผู้แก่รากเห้าได้สนใจให้ข้าวให้น้ำให้มีความสุขอิ่มหนำสำราญไม่ ยิ่งเป็นสัตว์หมาแมวตัวยแล้ว ไม่เคยเมตตาปราณให้ข้าวสักเม็ดให้ร้าสักหยด เมื่อไม่รู้ตัวว่าเคยเป็นเช่นนี้มาก่อนในอดีตชาติ ก็ไม่อาจรู้ได้ว่าในอนาคตจะต้องไปมีสภาพอดอยากจนเป็นโครงกระดูกเดินได้หรือไม่ ความเป็นไปได้มีอยู่สำหรับทุกคน เพราะทุกคนได้ทำกรรมไว้เป็นอันมาก ต่างๆ กัน อันอาจจะเป็นเหตุให้ต้องอดอยากยากแค้นแสวงหาหสตั้งแต่เริ่มลืมตาเห็นโลก ไปเกิดในประเทศที่เรียกว่าเป็นรกในโลก

อย่าประมาทอย่ามั่นใจว่าอนาคตสำหรับเราจะไม่เป็นเช่นนั้น

กรรม เช่นนั้นอาจจะร่วงໄล่เรามา โดยที่เราไม่รู้ไม่เห็น แม้ไม่ประมาทต้องร่วงหนีให้สุดกำลังความสามารถ ชีวิตนี้เท่านั้นที่เราจะพบทางน้ำใจได้ และชีวิตนี้ก็น้อยนัก ม้าผัดวันประกันพรุ่งไม่ได้ พ้นจากชาตินี้ไปแล้ว จะไม่มีโอกาสติดให้ร่วงหนีกรรมได้อีกเลย

เมื่อชีวิตนี้น้อยนัก ผู้มีปัญญาเมืองมหาทิฐิก็คิดไปทางหนึ่ง ผู้เบาปัญญาเมืองมหาทิฐิก็คิดไปทางหนึ่ง พวกรู้มีปัญญาเมืองมหาทิฐิคือความเห็นชอบก็จะคิดได้ว่าชีวิตนี้สั้น อีกไม่เท่าไรก็จะต้องตายตายแล้วก็เอาอะไรไปด้วยไม่ได้ เอาไปได้ก็แต่บุญบาร หรือความดีความชั่วเท่านั้น พวกรู้มีปัญญาคิดเช่นนี้ จึงเร่งทำความดี ส่วนพวกรู้เบาปัญญาเมืองมหาทิฐิคือความเห็นผิดก็จะคิดว่าชีวิตนี้สั้น อีกไม่เท่าไรก็จะต้องตาย มีวิธีใดจะให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทอง ก็ต้องรีบหา ไม่มัวคำนึงว่าจะผิดหรือถูก ถูกผิดก็ช่าง ให้ได้ก็พอใจ พวกรู้เบาปัญญาคิดเช่นนี้ จึงทำบารทำความไม่ดีได้เสมอ ชีวิตนี้สำหรับบุคคลสองประเภทดังกล่าวมีคุณมีโทษแก่สองฝ่ายแตกต่างกัน เป็นไปตามทิฐิคือความเห็นดังกล่าว

อย่าเป็นผู้มีเมืองมหาทิฐิที่โคนดเบลาเบาปัญญาเลย เพราะจะทำชีวิตนี้ให้สูญเปล่า ไม่อาจหนีพ้นเมื่อที่น่าสะพิงกลัวแห่งกรรมไม่ดีไม่อาจได้เข้าไปอยู่ในความโอบอุ้มทะนุถนอมของเมื่อที่อบอุ่นแห่งบุญคือกรรมดี โอกาสอันดีที่มีอยู่น้อยนักเพียงชั่วชีวิตอันน้อยนักนี้ ก็จะผ่านไปอย่างไม่อาจเรียกกลับคืนได้ กรรมไม่ดีที่ทำไว้แนก็จะแหห้อมเข้าประชิด แล้วจะໄจะเกิดขึ้นบ้างในชีวิตนี้ ชีวิตของผู้ที่ไม่รู้จักภัยหนีกรรม

มาเป็นผู้มีปัญญา มีสัมมาทิฐิ เถิด ชีวิตอันน้อยนี้จะได้ไม่สูญเปล่า จะได้สามารถใช้ชีวิตนี้ให้เป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่ได้ คือหน้าใกล้จากการไม่ตีได้ กรรมไม่ตีที่กำลังติดตามเราทุกคนอยู่นั้นมีมากมายนัก ทั้งที่หนักและที่เบา ทั้งที่จะทราบชีวิตเรามาไหนักหนา ทั้งที่จะทราบเราจนแทบว่าจะรับไม่ไหว ทั้งที่เราร้าจะรับไม่ไหวจริง ๆ ด้วย

คิดดี พุดดี ทำดี เพียงทำสามประการนี้ให้สม่ำเสมอตามที่พระพุทธองค์ทรงสอน ก็จะสามารถหนีมือแห่งกรรมไม่ตีได้ มือแห่งกรรมไม่ตีจะไม่สามารถตัดครุบไว้ในอำนาจได้ บางกรรมได้ ๆ เมื่อได้กระทำไว้ตั้งแต่อิตชาติ จะไม่อาจตามสนองได้ง่าย ๆ ในภพชาตินี้ อย่างมากก็จะเพียงໄล่ตามตะครุบอยู่อย่างหมายมั่นจะทำให้ได้สำเร็จเท่านั้น ถ้าคิดดี พุดดี ทำดี เสมอ

ทุกวันนี้มีตัวอย่างผู้ที่ถูกเมืองแห่งกรรมตามทันจับได้มากมาย คนส่วนใหญ่มีของกรรมร้ายทำให้กลایเป็นคนสิ่งสิ่งใดๆ ก็ไม่ได้กลับบ้านอีกเลย มีของกรรมร้ายปลิดชีวิตของเข้าแล้วอย่างโหดเหี้ยมอันมหิต กล้ายเป็นศพคาดก้ม ไส้ทะลักก้ม คนบางคนอนหลับอยู่ในบ้านเรือน ของตนด้วยความรู้สึกปลอดภัยแท้ ๆ แต่ก็กลับมีเมืองของกรรมร้ายเอื้อมเข้าไปห้าหันถึงฟูกถึงหมอน เสียเลือดเนื้อ และเสียชีวิตนีคืออำนาจจร้ายแรงแห่งกรรม

ดังที่สมเด็จพระพุฒาจารย์โตท่านตัดสินความระหว่างพระสององค์ ว่าองค์ที่ถูกทำร้ายเป็นผู้ที่ทำร้ายก่อน ผู้ไม่เข้าใจเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมก็จะคิดว่าสมเด็จฯ ท่านไม่ยุติธรรม ตัดสินเข้าข้างผู้ผิด แต่ผู้เข้าใจเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรม ย่อมจะเข้าใจคำตัดสินของสมเด็จฯ ท่าน ไม่มีผู้ใดจะได้รับสิ่งที่ตนไม่ได้ทำไว้ด้วยตนเอง ทำไว้ในอดีตมารับผลในปัจจุบันได้ ทำในปัจจุบันก็จะได้รับผลในอนาคตเช่นกัน และอนาคตนั้นไม่หมายถึงต้องข้ามภพชาติเสมอไป อนาคตในภพชาตินี้ก็ได้ ดังนั้นแม้เชื่อในเรื่องกรรมและการให้ผลของกรรมหรือไม่เชื่อก็ตาม ก็ไม่สมควรเสียเวลาอย่างไร ยิ่งให้ผลร้ายเพียงนั้น ยิ่งไม่สมควรเสียเวลาอย่างยิ่งที่จะทำความไม่ดีหนักหนาหนั้น

อำนาจของกรรมชั่วร้ายนั้นสามารถทำให้ธรณีแยกออกจากสุบผู้ทำกรรมนั้นได้ พระเทวทัตเป็นตัวอย่างที่แสดงความนำกลับที่สุดของกรรม ท่านคิดทำลายพระพุทธเจ้า แม้เพียงทำได้เล็กน้อยนัก ก็อเพียงทำให้พระพุทธบาทห้อพระโลหิต และสำนักผิดได้ในที่สุด พร้อมจะขอประทานโทษ แต่ก็หนีเมื่อแห่งกรรมร้ายแรงที่ทำไว้ไม่พ้น หนีไม่ทัน พระเทวทัตถูกธรณีสูบพ้นที่ที่เท้าสัมผัสพื้นธรณี ขณะกำลังจะได้เข้าไปเห็นพระพักตร์สมเด็จพระบรมศาสดา จึงไม่ทันได้กราบพระพุทธบาทขอประทานโทษทั้งปวง น่าจะคิดถึงความทรมานทั้งกายและใจของพระเทวทัตเมื่อเสวยผลกระทบนั้น น่าจะคิดให้จริงจังเพื่อให้เกิดความกลัวกรรมที่มีอำนาจยิ่งใหญ่นัก

การทำลายพระพุทธเจ้ากับการทำลายพระพุทธศาสนา ย่อมจะเป็นกรรมหนักเสมอ กัน พึงสั่นสะร_ticks ให้รอบคอบในเรื่องนี้ อย่าคิดอย่างประมาท ว่าพระพุทธศาสนาไม่มีชีวิต ตายไม่มี บาดเจ็บไม่มี จะทำอะไรกับพระพุทธศาสนาจึงไม่น่าจะเป็นบาปเป็นอภุชัลกรรม อย่าประมาทในเรื่องนี้ มิฉะนั้นมีต้องได้เสวยผลแห่งการทำลายพระพุทธศาสนาจะทุกข์ทรมานนัก ใครก็จักช่วยไม่ได้

การทำลายชีวิตสัตว์นั้น บាបหนักเบาต่างกัน ทำลายชีวิตสัตว์ใหญ่บាបมากกว่าทำลายชีวิตสัตว์เล็ก ทำลายชีวิตสัตว์อายุยืนบាបมากกว่าทำลายชีวิตสัตว์อายุสั้น ทำลายชีวิตสัตว์ที่มีคุณบាបมากกว่าทำลายชีวิตสัตว์ทั่วไป เป็นที่เข้าใจกัน เช่นนี้ ซึ่งก็มีเหตุผลที่น่าเข้าใจเช่นนั้น ฝ่าวิเคราะห์กับฟ่ายุ่งมั่นดบาน่าจะมากน้อยกว่ากัน ผลกระทบที่ผู้ฝ่าໄດ้รับก็จะหนักเบากว่ากันเป็นอันมาก

มีเรื่องจริงที่เกิดขึ้น และผู้ประสบพบเห็นเล่าต่อ ๆ กันมา ว่า ผู้มีอาชีพฆ่าวัวไก่ขายนั้น เมื่อใกล้จะตาย ต้องทนทุกข์ทรมาน ด้ินรนกระเสือกกระสนและส่งเสียงร้องเหมือนเสียงวัวเสียงความที่ถูกเชือดก่อนตาย ส่วนผู้ที่ตอบยังหรือบึ้มดไปบ้าง แม้จะเป็นบ้าป แหน่อนที่ทำลายชีวิตสัตว์ แต่ไม่ปรากฏผลของกรรมนี้ให้เห็นชัดให้รู้ชัด เหตุผลก็อยู่ที่จิตสำนึกของผู้กระทำการมสอนประเทชนั้น ผู้ฆ่าวัวไก่ขาย แม้จะใจร้ายใจดำสักเพียงไร ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะลืมภารกิจตายของสัตว์ใหญ่ถึงเพียงนั้นได้ และย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะไม่รู้สึกเลยว่าการฆ่านั้นเป็นบาปใหญ่ ความรู้สึกหลอกหลอนเกี่ยวกับการฆ่าวัวไก่ขายด้วยมือของตนนั้นแหลกที่ติดตามมาส่งผลให้ผู้นั้นต้องทุรนทุรายและร้องเป็นเสียงวัวเสียงความเห็นอนที่ตนเองเคยได้ยินได้เห็นในการฆ่าแต่ละครั้งเสมอมา

บางคนที่เคยเห็นการตายของผู้มีอาชีพฆ่าสัตว์ใหญ่ มีความรู้สึกว่าผู้ใกล้จะตายนั้นไม่มีชีวิตจิตใจเป็นคนเสียแล้ว แต่ได้กล้ายเป็นชีวิตจิตใจของวัวของความไม่จริง ๆ เห็นได้จากกิริยาอาการและสัมผเสียงที่เขาร้องเหมือนเสียงสัตว์ที่บาดเจ็บแสนสาหัส ความรู้สึกนี้จะถูกหรือผิดก็ตาม ที่จริงแล้ว คือเขากำลังรับผลของกรรมที่ตามทันในช่วงสุดท้ายของชีวิตในพชาตินี้ และไม่แน่ว่าจะสิ้นสุดเพียงเท่านั้น หรือจะติดตามต่อไปในพชาติข้างหน้า ให้ชีวิตต้องไม่แตกต่างกับชีวิตของสัตว์ที่ถูกเขาเบียดเบียนทำร้ายอย่างทางรุณ

การทำบ้าปเล็กน้อยเช่นบึ้มดตอบยัง ไม่ปรากฏผลบ้าปให้

เห็นว่าเกิดแก่ผู้ทำ นั้นก็เป็นเพราะผู้ทำไม่ผูกใจว่าได้ทำบาป ใจนี้ สำคัญมาก นำไปผูกไว้กับเรื่องใดสิ่งใด ก็จะปรากฏให้เห็นเป็นผล เช่น ประวัติหนึ่งในสมัยพุทธกาล ท่านทำตะไคร่น้ำขาดและมรณภาพ ก่อนจะหายไปพลางอาบัตตได้ จิตท่านผูกอยู่ด้วยความเป็นห่วง จึง ได้ไปเกิดเป็นพญานาค ส่วนผู้เหลือatabุหหรือเหลือบ้มด แม่ใจไม่ ผูกยึดอยู่ว่าได้ทำบาป ก็จะเป็นเรื่องเล็กน้อย การทำบาปหรือ ทำกรรมเล็กน้อยเช่นนี้จะไม่ส่งผลให้ปรากฏ ถ้าผู้ทำไม่ไปผูกใจ เดือดร้อนกังวลอยู่ และถ้าจะไม่ทำเสมอ ๆ

การทำบาปเสมอ ๆ แม่ทำกับสัตว์เพียงมดเพียงปลวก กรรม เล็กก็จะเป็นกรรมใหญ่ได้ พิกรอบคอบในเรื่องนี้เพื่อชีวิตจะได้สวัสดิ

การทำวัวควายก็ยังมีผลให้ผู้ฆ่าดูราวกับเปลี่ยนชีวิตจิตใจ จากคนเป็นวัวเป็นควายให้เป็นที่สลดสับเชิงแก่ผู้พบเห็นได้ การฆ่า คนจะมีผลเป็นอย่างไร ทำไม่ผู้ร้ายฆ่าคนจะไม่รู้สึกเสียเลย แต่ ด้วยอำนาจกรรมเมื่อตามมาถึงผู้ใดที่ได้กระทำกรรมนั้นไว้ ก็ยอม ยกที่จะยับยั้งผลแห่งกรรมนั้นได้ ลูกยังลืมว่าแม่ แม่ยังลืมไปว่าลูก ผู้นับถือพระพุทธศาสนา ก็ยังลืมว่าพระว่าเณร พระเณร ก็ยังลืมตัว เองว่าเป็นพระเป็นเณร มากันได้ทำร้ายกันได้ ทำผิดศีลผิดธรรม กันได้อย่างไม่น่าเชื่อ อำนาจจึงใหญ่ของกรรมที่นำไปเย็นนั้น และ ยังจะนำต่อไปข้ามภพข้ามชาติ เกิดผลร้ายแก่ผู้ขาดสติ ขาด ปัญญาที่จะพาตัวหนีไปพ้นเมืองแห่งกรรม ที่ตนได้กระทำไว้แล้ว ด้วยตนเองแนอน

ผู้ฝ่าคนมีบาปหนักกว่าผู้ฝ่าไว้ว่าง่าย ผู้ทำร้ายพระพุทธเจ้ามีบาปหนักกว่าผู้ฝ่าคน เห็นได้จากพระเทวทัตที่ถึงถูกอรณีสูบ แต่อย่าประมาท คิดว่าเราปลดภัยจากการถูกอรณีสูบแล้วแล้ว เพราะไม่มีพระพุทธเจ้าให้เราคนใดคนหนึ่ง ซึ่งถึงจะช้ำชาเพียงไร ทำร้ายพระองค์ได้ พระพุทธเจ้าไม่มีพระองค์ปราภูมิให้เห็นก็จริง ทำร้ายพระองค์ท่านไม่ได้ก็จริง แต่สิ่งที่เกี่ยวเนื่องแบบแน่นกับพระองค์ท่านมีอยู่ ทำลายสิ่งนั้นก็จะผิดไปจากทำลายพระองค์ท่านหาได้ไม่ นึกถึงใจตนเอง มีลูกเป็นที่รักเพียงดวงใจ ฝ่าทะนุถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงมาจนเติบใหญ่ ถูกผู้ร้ายประหัตประหาร ใจของผู้เป็นแม่พ่อ ก็เหมือนกับตนเองถูกประหัตประหารด้วย

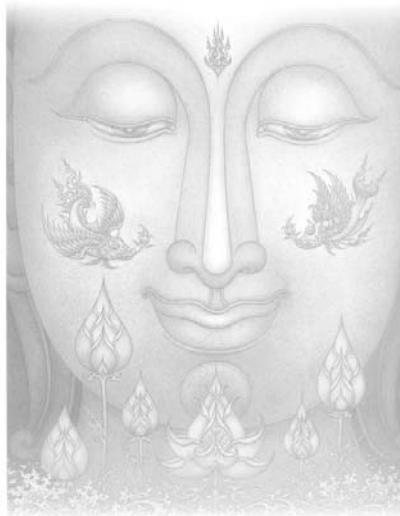
พระพุทธศาสนาคือสิ่งที่เกี่ยวเนื่องแบบแน่นอันหนึ่งอันเดียวกับพระพุทธเจ้า กว่าจะทรงคั้นพบและตั้งขึ้นได้ลำบาก ยากเย็นยิ่งกว่าใครสักคนจะมีลูกเป็นที่รักดังดวงใจ ทำร้ายลูกก็เท่ากับทำร้ายผู้เป็นแม่พ่อ ทำลายพระพุทธศาสนาจึงไม่แตกต่างกับทำลายพระพุทธเจ้า แน่นอน ไม่มีผู้ใดได้ทำ แต่แน่นอนเพียงการพยายามทำก็เป็นบาปหนักยิ่งกว่าบาปฆ่าคนตาย ผลของกรรมนี้อาจจะลื้ลับเห็นยากและเห็นช้า จึงทำให้พากันคิดว่าการทำลายพระพุทธศาสนาไม่เป็นบาป ไม่เป็นอกุศล

การจะใจทำลายพระพุทธศาสนาที่ไม่สำเร็จผล น่าจะเกิดผลไม่ดีแก่ผู้มุ่งทำร้ายน้อยกว่าผู้ไม่ได้เจตนาทำลาย แต่ประพฤติตนเช่นเจตนาทำลาย บุคคลประ嵬ทหลังนี้ โดยเฉพาะที่นับถือ

พระพุทธศาสนา กล่าวได้ว่าเป็นผู้ทำกรรมไม่ดีต่อพระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงตั้งขึ้น ทรงประคับประคองมาโดยมีพุทธบริษัทที่ได้รับมาประคับประคองต่ออย่างถือเป็นสมบัติล้ำค่า ไม่มีพระพุทธองค์แล้ว พระพุทธศาสนาคือตัวแทนพระพุทธองค์ผู้เป็นสماชิกของบริษัทสืบในพระพุทธศาสนา แม้ทำตนให้เครื่าหมายของด้วยการประพฤติผิดศีลผิตธรรมผิดวินัย แม้จะทำให้พระพุทธศาสนาเครื่าหมายไม่ได้ แต่เมื่อตนเป็นจุดหนึ่งในพระพุทธศาสนา ก็เท่ากับทำให้พระพุทธศาสนาไม่มีจุดเครื่าหมายประจำอยู่ เล็กน้อยเพียงไรก็เป็นจุดคำ ความประพฤติปฏิบัติ เช่นนั้นจึงเป็นการทำกรรมไม่ดีต่อสิ่งสูงสุด ผลไม่ดีที่จะเกิดแก่ผู้ทำกรรมไม่ดีนั้น ย่อมร้ายแรงแน่นอน พึงอย่าประมาท พึงกลัวกรรมหนักที่จะเกิดจากการทำไม่ดีต่อพระพุทธศาสนา

ผู้เบาปัญญาไม่มีจชาทิฐิ เห็นพระพุทธศาสนาไม่ใช่คนไม่มีเลือดเนื้อชีวิตจิตใจ คิดจะทำลายก็ทำกันไปต่าง ๆ นานา ผู้เบาปัญญาหารู้ไม่ว่า เมื่อกรรมตามทันโถเขนนร้ายแรงหนักหนักพระเทวทัตกรรมได้ถูกอรณีสูบหันทีที่ทำร้ายพระพุทธเจ้า เมื่อถึงเวลากรรมตามทันพระเทวทัตจึงจมอรณี พ้นที่จะดื่นรนให้พ้นจากความตายอย่างทุกข์ทรมานน่าสลดดายของนั้นได้ ผู้พยายามทำลายพระพุทธศาสนา ก็เช่นกัน ฉะนั้นอย่าประมาท อะไรไม่งำเน่าเชื้อเกิดอยู่เสมอ เกิดได้เสมอ ในอดีตอรณีสูบได้ ในปัจจุบันหรือในอนาคตอรณีก็สูบได้ เมื่อต้องเป็นไปตามอำนาจอันยิ่งใหญ่ของกรรม

ແມ່ພ່ອມីລູກរັກເພີຍພດວົງໃຈ ແມ່ລູກນັ້ນມີໃໝ່ລູກທີ່ດີ ມີໃໝ່ລູກທີ່ມີ
ຄຸณປະໂໄຍໝນໍແກ້ໄຂ ເນື້ອໄດເຂາງຖຸກທໍາຮ້າຍບາດເຈັບສາຫັກຫວີວິວລຶງ
ເສີຍຊີວິຕ ເນື້ອນັ້ນກີ່ເໜືອນທໍາຮ້າຍແມ່ພ່ອໜັກໜາເຊື່ອນັ້ນດ້ວຍພຣະພຸຖ
ຄາສນາເປັນດວງພຣະທຸກທ້າຍຂອງພຣະພຸຖອຈຳ້າ ທຽງໄດ້ມາດ້ວຍພຣ
ມಹາກຽດນາເປົ່າມພຣະພຸຖອທຸກທ້າຍ ເປົ່າມພຣະພຸຖອບຸຕຣ ພຣະພຸຖ
ຄາສນາກີ່ເປັນພຣະພຸຖອບຸຕຣທີ່ປະເສີຣີສູເລີສລ້າຫາຜູ້ເປົ່າມພຣະພຸຖອ
ມີຄຸณປະໂໄຍໝນໍກວ້າງໃໝ່ໂພສາລປຣສຈາກຂອບເບຕແລະຢັ່ງຢືນຍາວ
نانອຢູ່ທຸກກາລເວລາ ເປັນທີ່ຮັກທີ່ເຫັດຫຼຸນສູງສັ່ງນັກໜາຂອງພຣහມ
ເທັພນນຸ່ງຍື່ສັຕ໋ລົ ເສັມອກັນກັບອົງຄໍສນເຕີຈພຣະບຣນສາສດາ ພຣ
ຜູ້ທຽງສັກປາປາພຣະພຸຖອຄາສນາໄວ້ແທນພຣະອົງຄໍ ອຍ່າເປັນຄນເບາ
ປັ້ງປັງ ພົງປົງປົກທີ່ຕ່ອພຣະພຸຖອຄາສນາໃຫ້ຮອບຄອບ ມີລະນັ້ນຈະເລີຍ

ประโยชน์จากการมีชีวิตอยู่ในชาตินี้ที่น้อยนัก ชีวิตนี้ผ่านไปเพียงไม่ถึงไรจะเรียกกลับคืนไม่ได้ กรรมไม่ได้ทิ้งหลายจะห้อมล้อมจนแหลกเหลว ดังที่ปรากฏให้เห็นให้ได้ยินอยู่เสมอ ให้ขันลูก ขนพอง สยดสยองอยู่ไม่เว้นวาระ

ชีวิตในอดีตชาติล่วงเลยไปแล้ว กรรมดีกรรมชั่ว ก็ได้เป็นอันทำแล้วทั้งนั้น ไม่มีที่จะให้ไม่ได้ทำ แต่ชีวิตในอนาคตชาติกำลังใกล้เข้ามาเป็นลำดับ ไม่นานนักก็จะถึง เพราะชีวิตนั้นน้อยนัก จะบสิ้นป่าย ชีวิตในภพชาติข้างหน้าต่างหากที่ยาวนานจนประมาณไม่ได้ ความสุขอันยาวนาน หรือความทุกข์ที่ยืดเยื้อจะมีมาพร้อมกับชีวิต ในชาติอนาคตแน่นอน เราเมื่อบุญที่ได้เกิดเป็นมนุษย์ได้มีชาตินี้ ชีวิตนี้ ที่แม้จะน้อยนัก แต่ก็เป็นชีวิตเดียวที่สามารถพาเราหนีกรรมไม่ได้ แลกก็เป็นชีวิตเดียวที่จะพาเราไปสวรรค์ได้ นิพพานก็ได้

พระพุทธศาสนา ก็เช่นเดียวกับพระพุทธเจ้า เพราะพระพุทธศาสนาประกอบพร้อมด้วยพระพุทธเจ้า พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า และพระสัปตห้อริยสาวกของพระพุทธเจ้า พระพุทธศาสนาจึงมีคุณ เช่นเดียวกับที่พระพุทธเจ้าทรงมีพระคุณ พระคุณของพระพุทธเจ้ายังไง เมื่อเพียงไร พระพุทธองค์ได้ทรงมอบไว้ในพระพุทธศาสนาหมดสิ้นแล้ว เราเรียนพระพุทธศาสนา หรือเรียนพระธรรมกันอยู่ตลอดเวลา แม้จนทุกวันนี้ เท่ากับเรา กำลังพยายามจะให้สามารถแลเห็นพระพุทธเจ้าให้ได้ แต่ก่อนที่

เราจะได้เห็นพระพุทธองค์ เราจำเป็นต้องรอบคอบระวังรักษาพระพุทธศาสนาอย่างดี อย่าประมาท มองให้เห็นผู้เบาปัญญาเม มิจฉาทิฐิ แม้ผู้นั้นจะเป็นตัวเราก็ต้องมองให้ตรงตามความจริง ไม่เห็นภัยจะกันภัยไม่ได้ ไม่เห็นผู้มุ่งทำลายพระพุทธศาสนา ก็จะป้องกันพระพุทธศาสนาไม่ได้

การที่จะป้องกันตัวเองมิให้หลงไฟลเลื่อนลอยไปเป็นผู้ทำลายพระพุทธศาสนาแม่โดยมิได้ตั้งใจ จะเป็นต้องมีหลักยึด ยึดหลักไว้ให้มั่น กระแลดได ๆ ก็จะพัดพาไปไม่ได้ หลักที่น่าจะมั่นคง แข็งแรง สามารถตรัสรับการยึดเหนี่ยวได้ทุกเวลา นั้นน่าจะเป็นหลักแห่งความกตัญญูกตเวที ยึดกตัญญูกตเวทีไว้ให้เป็นหลักประจำใจ มั่นผลที่เกิดตามมานั้นจะไม่มีเสียหายแม้แต่น้อย

กตัญญูกตเวที ความรู้คุณที่ท่านทำแล้วแก่ตนและตอบแทนพระคุณนั้น พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญว่าเป็นธรรมของคนดีคือคนดีมีธรรมนี้ หรือธรรมนี้ทำให้คนเป็นคนดี คือคนได้มีธรรมคือความกตัญญูกตเวที คนนั้นก็คือคนดีนั้นเอง ในด้านตรงกันข้าม คนใดไม่มีกตัญญูกตเวที คนนั้นไม่ใช่คนดี

เชิญสำรวจตนเองให้ทุกคน ให้เห็นใจตนอย่างชัดเจนตรงตามความจริง ว่ามีความกตัญญูกตเวทีหรือไม่ แล้วก็จะให้รู้สึกตนเอง ว่าเป็นคนดีหรือไม่ ไม่มีกตัญญูกตเวทีไม่เป็นคนดีจริง ๆ อย่าสงสัย แต่จริงเรื่องอบรมใจตนเอง ให้มีกตัญญูกตเวทิตาธรรม

ให้ຈងໄດ້ ឬយា ให່ផែនឯវិតនៅឲ្យបិទលេខាតាមវានាព ទូទៅមិនឱ្យ
ការសរាបជិវិតនៅរាជបាលចុះហើយ ដើម្បីជួយបានឲ្យសាស្ត្រសាងសង់

ការសរាបជិវិតនៅភ្នំពេញ បានរាយការដោយ ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងប្រជាជាតិ ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីរួមប្រជុំដែលមានស្រុកស្រាវជ្រាវ ក្នុងសាកលវិទ្យាថៃបានបាន និង ក្នុងសាណ្តែដូច សាកលវិទ្យាសាស្ត្រ សាកលវិទ្យាភ្លេស ឬសាកលវិទ្យាជាតិ ។ ការសរាបជិវិតនៅភ្នំពេញ ក្នុងពិភពលោក បានរាយការដោយ ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងប្រជាជាតិ ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីរួមប្រជុំដែលមានស្រុកស្រាវជ្រាវ ក្នុងសាកលវិទ្យាថៃបានបាន និង ក្នុងសាណ្តែដូច សាកលវិទ្យាសាស្ត្រ សាកលវិទ្យាភ្លេស ឬសាកលវិទ្យាជាតិ ។

ការសរាបជិវិតនៅភ្នំពេញ បានរាយការដោយ ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងប្រជាជាតិ ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីរួមប្រជុំដែលមានស្រុកស្រាវជ្រាវ ក្នុងសាកលវិទ្យាថៃបានបាន និង ក្នុងសាណ្តែដូច សាកលវិទ្យាសាស្ត្រ សាកលវិទ្យាភ្លេស ឬសាកលវិទ្យាជាតិ ។ ការសរាបជិវិតនៅភ្នំពេញ បានរាយការដោយ ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងប្រជាជាតិ ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីរួមប្រជុំដែលមានស្រុកស្រាវជ្រាវ ក្នុងសាកលវិទ្យាថៃបានបាន និង ក្នុងសាណ្តែដូច សាកលវិទ្យាសាស្ត្រ សាកលវិទ្យាភ្លេស ឬសាកលវិទ្យាជាតិ ។

ការសរាបជិវិតនៅភ្នំពេញ បានរាយការដោយ ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងប្រជាជាតិ ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីរួមប្រជុំដែលមានស្រុកស្រាវជ្រាវ ក្នុងសាកលវិទ្យាថៃបានបាន និង ក្នុងសាណ្តែដូច សាកលវិទ្យាសាស្ត្រ សាកលវិទ្យាភ្លេស ឬសាកលវិទ្យាជាតិ ។ ការសរាបជិវិតនៅភ្នំពេញ បានរាយការដោយ ព្រះពុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងប្រជាជាតិ ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីរួមប្រជុំដែលមានស្រុកស្រាវជ្រាវ ក្នុងសាកលវិទ្យាថៃបានបាន និង ក្នុងសាណ្តែដូច សាកលវិទ្យាសាស្ត្រ សាកលវិទ្យាភ្លេស ឬសាកលវិទ្យាជាតិ ។

พระพุทธเจ้าทรงมีพระคุณให้ญี่ปุ่นที่สุด ทรงมีพระคุณต่อโลก ต่อศาสนิกของโลก พระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ที่ทำให้พุทธศาสนาเป็นคนดีมีธรรมะนั้น มิได้เป็นคุณเฉพาะพุทธศาสนาเท่านั้น แต่เป็นคุณไปทั่วถึง คนดีคนเดียวให้ความร่มเย็น เป็นสุขได้กว้างไกล เช่นเดียวกับคนไม่ดีคนเดียวให้ความทุกข์ ความร้อนได้มากมาย พระพุทธศาสนาสร้างพุทธศาสนาที่ดีก็เท่ากับพระพุทธศาสนาสร้างความร่มเย็นเป็นสุขให้แก่โลกด้วย เมื่อันกัน พึ่งมีกตัญญูกตเวทิต่อพระพุทธเจ้า คิดดี พูดดี ทำดี ให้เป็นไปดังที่ทรงแสดงสอนไว้ จะหนีกรรมเก่าได้ทัน และจะสร้างชีวิตในชาติใหม่ ในภายหน้า ให้วิจิตรดงามเพียงใดก็ได้

พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้วไม่ได้หายไปไหน พระพุทธบารมียังปกปักษากษัติรัฐอยู่ คนในโลกยังรับพระพุทธบารมีได้ มิได้แตกต่างไปจากเมื่อยังทรงดำรงพระชนม์อยู่ เพียงแต่ว่าจำเป็นต้องเปิดใจอกรับ มีฉะนั้น ก็จะรับไม่ได้ การเปิดใจรับพระพุทธบารมีไว้คุ้มครองรักษาตนไม่ยากลำบาก ไม่เหมือนการเข็นก้อนหินให้ญี่ปุ่นปิดปากถ้ำ เพียงน้อมใจนึกถึงพระพุทธเจ้า ให้จริงจังอยู่เสมอ ก็จะรับพระพุทธบารมีได้ จะมีชีวิตที่สวัสดิมีสุข สงบได้

พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ไม่ทรงเรียนว่า ตายเกิดในวัวภูဆสารอีกต่อไป แต่พระพุทธบารมียังพริ้งพร้อม

พระอาจารย์สำคัญองค์หนึ่งท่านเล่าไว้ว่า เมื่อท่านปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้นอยู่ในป่าดงพงพันนั้น พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปทรงสอนท่านด้วยพระพุทธobarมีเสน่ห์ และท่านพระอาจารย์องค์นั้นต้อมากเป็นที่ศรัทธาเคราะพของพุทธศาสนาจำนวนมาก ที่เชื่อมั่นว่าท่านปฏิบัติถึงจุดหมายปลายทางแล้ว

พระพุทธเจ้าเมื่อเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ด้วยพระพุทธobarมีได้เสด็จไปทรงแสดงธรรมโปรดพระอาจารย์องค์สำคัญให้บรรลุนารคผลนิพพานได้ ไม่มีอะไรให้สงสัยว่าเป็นสิ่งสุดวิสัย เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ มีเรื่องของท่านพระโมคคลานนเป็นเครื่องยืนยันรับรอง คือเมื่อปฏิบัติธรรมถึงจุด paranāsugata แล้วท่านถูกใจเจ้ากรรมในอดีตพยายามหาทางทำลายชีวิตท่าน ท่านพยายามใช้อิทธิฤทธิ์ลบหนี แต่ใจก็ติดตามไม่หลุดยัง จนท่านเบื่อหน่ายที่จะหนีต่อไป จึงยอมให้ใจจับได้ และทุบท่านจนร่างกายแหลกเหลว นิพพานในที่สุด เมื่อนิพพานแล้ว ท่านได้รวมร่างเข้าอีกครั้งหนึ่งแหะไปเพื่อพระพุทธเจ้า กราบถูลเรื่องราวให้ทรงทราบ แล้วกราบถูลลา เรื่องของท่านพระโมคคลานนเป็นเครื่องให้ความเข้าใจอย่างกระจาบแจ่มชัดว่า พระพุทธเจ้าก็ติ พระอรหันตเจ้าก็ติ แม้ดับขันธปรินิพพานแล้ว ท่านก็เพียงไม่มีร่างเหลืออยู่เท่านั้น บำรุงและคุณธรรมทั้งปวงของท่านยังพรั่งพร้อมเป็นประโยชน์ได้อย่างยิ่ง

เมื่อมันใจในความต้องการอยู่อย่างยังยืนนิรันดรแห่งพระพุทธบาท หรือคุณธรรมของพระพุทธองค์และของครูบาอาจารย์สำคัญทั้งหลาย ที่ท่านโกลแล้วจากกิเลสเครื่องเคร้าหมองพุทธศาสนา Nikāya ผู้มีสมมาปัญญา-สมมาทิฐิ ก็ควรเร่งปฏิบัติพระพุทธศาสนา ให้ได้เป็นคนดีตามลำดับไป ให้เป็นที่ประจูประจักษ์ในพระญาณหยั่งรู้ของพระพุทธองค์ ให้พระพุทธบาทมีเสริมส่งบำรุงขึ้นจนกว่าตนเองจะสามารถเป็นผู้มีบำรุงมีคุณธรรมต้องยังยืนอยู่ได้ เช่นท่านผู้เป็นพุทธอริยสาวกทั้งหลาย วันนั้นมาถึงผู้ใด เมื่อไร วันนั้นผู้นั้นก็จะไม่ต้องกังวลที่จะใช้ชีวิตนี้ทำทางหนึ่นมีอแห่งกรรม และไม่ต้องกังวลสร้างชีวิตในชาติอนาคตให้สมบูรณ์บริบูรณ์สวยงามดงามต่อไป

แบบทุกคนเคยเป็นมาแล้วทั้งเทวดาเจ้าฟ้าพระมหากษัตริย์ ยาจกวนิพากศรเชรุชีคหบดี ตลอดจนสัตว์ใหญ่สัตว์น้อย เคยตายมาแล้วด้วยอาการต่าง ๆ ตายอย่างเทวดา ตายอย่างเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน ตายอย่างขอทานบ้างถนน ตายอย่างสัตว์ ทั้งที่ตายເອີແລະทั้งที่ถูกฆ่าตาย เคยมีทั้งสุขเคยมีทั้งทุกข์ เคยเป็นผู้ร้าย เคยเป็นทั้งผู้ดีน้ำตาเคยท่วมบ้านท่วมเมืองมาแล้ว กระดูกทับถนนແຜ่นดินนี้หาที่ว่างสักเท่าปลายเข็มหมุดจะปักลงໄປก็ไม่พบ เปรียบกับชีวิตนี้เป็นของชาติเดียว ชีวิตนี้จึงน้อยนัก จะห่วงใยแสวงหาอะไรก็มาให้ชีวิตนี้ ที่จะสำคัญกว่าการห่วงหาทางหนึ่นมีอแห่งกรรมที่ทำไว้มากมายในอดีตชาติ

ແບບທຸກຄົນມີ້າຕີໃນອາຄາຕໍທີ່ໄກລອອກໄປພັນຄວາມຮູ້ເຫັນ
ຂອງໂຄຣທັ້ງໝາຍ ຈະເກີດເປັນອະໄຣຕ່ອມມືອະໄຣກີໄດ້ທັ້ງສິນ ຕາມ
අນາຈຂອງກຽມທີ່ໄດ້ທຳໄວ້ແລ້ວທັ້ງທີ່ທຳໃນອົດຕະຫຼາດແລະທີ່ທຳໃນຫາຕິນີ້
ສຳຄັງທີ່ວ່າໄດ້ທຳກຽມໃດມາກກວ່າ ແຮງກວ່າ ສຳຄັງກວ່າ ກຽມນັ້ນກີ
ຈະສັງຜລມາກກວ່າ ເຮົວກວ່າ ແລະໜັກແນ່ນມັ້ນຄົງກວ່າ ຄ້າເປັນກຽມດີ
ກີຈະໃຫ້ຄວາມສຸຂຄວາມເຈີຍ ມືບຸ້ມູ້ທ້ອມລ້ອມຮັກໝາ ຄ້າເປັນກຽມຊ້ວ
ກີຈະໃຫ້ຄວາມທຸກໆຄວາມເສື່ອມໂກຮມ ມີບາປ້ອມລ້ອມຮັງຄວາມ

จิตดวงเดียวที่ปราศจากอำนาจความรู้สึกมีทรัพย์สินเงินทอง ที่เมื่อมีชีวิตในชาตินี้กับโภคไภ้ด้วยอำนาจกิเลส จักท่องเที่ยวทุกข์ร้อนไปนานนักหนา นับกาลเวลาหาได้ไม่ นับภพชาติหากูกไม่ในทุกติ

ชีวิตนี้ที่ไม่ตกรอยู่ใต้อำนาจความโกรธความหลงมั่นคงอยู่ในความดีมีศิลามีธรรม จะร่มเย็นเป็นสุขชั่วการล่านาน ความสุขที่จำกไม่สิ้นสุดลงพร้อมกับชีวิตนี้ที่น้อยนัก ที่มีเวลาเพียงร้อยปีเท่านั้นโดยประมาณ

จิตดวงเดียวที่พรั่งพร้อมด้วยบุญกุศลจักท่องเที่ยวเบิกบานไปนานนักหนา นับกาลเวลาหาได้ไม่ นับภพชาติหาถูกไม่ในสุคติจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งทุกข์พันการเรียนรู้atyageเกิดอีกต่อไปอันเป็นจุดสูงสุดในพระพุทธศาสนาที่สมเด็จพระบรมศาสดาทรงนำไปแล้ว และทรงแสดงแจ้งทางไว้ให้แล้วอย่างละเอียดถี่ถ้วน ด้วยพระมหากรุณาหาที่เปรียบมิได้ พุทธสาวกทั้งหลายได้ตามเสด็จไปถึงจุดหมายอันเป็นบรรณสุขนั้นแล้วมาก มีทั้งในสมัยพุทธกาลและในปัจจุบันนี้ ทั้งยังจะสืบต่อไปในอนาคตการล่านานໄก้ ตราบที่ยังมีผู้สนใจปฏิรูปคำสอนของพระพุทธองค์อยู่

ชีวิตนี้น้อยนัก แต่ชีวิตนี้สำคัญนัก เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นทางแยก จะไปสูงไปต่ำ จะไปดีไปร้าย เลือกได้ในชีวิตนี้เท่านั้น พึงสำนึกข้อนี้ให้จรดิ แล้วจะเงลือกເຄີດ ເລັກໃຫ້ເຄີດ

ชีวิตนี้จำกมีสวัสดิ์ และชีวิตข้างหน้าก็จักสวัสดิ์ได้ ถ้ามีอแห่งกรรมร้ายไม่เอื้อมมาถึงเสียก่อน

มือแห่งกรรมร้ายได ๆ ก็จะเอื้อมมาถึงไม่ได้ ถ้าชีวิตนี้วิ่งหนีได้เร็วกว่า และการจะวิ่งหนีให้เร็กว่ามือแห่งกรรมนั้น จะต้องอาศัยกำลังบุญกุศลคุณงามความดีเป็นอันมากและสมำ่เสมอ

กำลังความสามารถในการวิ่งหนีมือแห่งกรรมขึ้นก็ต้องร้ายคือการทำดีพร้อมกายวิจารณ์ ทุกเวลา

ผู้จะมีสติระวังไม่ทำความไม่ดีทั้งกายวิจารณ์ให้ถึงก้าวผู้อื่นคือผู้มีกิจตัญญูกตเวทีอันเป็นธรรมสำคัญธรรมที่จะทำคนให้เป็นคนดี มีความห่วงใยปรารถนาจะระวังรักษาผู้มีพระคุณไม่ให้ต้องเสียทั้งชื่อเสียงและไม่ต้องเสียทั้งน้ำใจ

ผู้มีกิจตัญญูกตเวทีจึงเป็นผู้มีธรรมเครื่องคุ้มครองให้สวัสดิ์ เครื่องคุ้มครองให้สวัสดิ์ก็คือ คุ้มครองไม่ให้ทำความความไม่ดี คุ้มครองให้ทำแต่ความดี ทั้งกายวิจารณ์ทุกเวลา

ชีวิตนี้น้อยนัก พึงใช้ชีวิตนี้อย่างผู้มีปัญญาให้เป็นทางไปสู่ชีวิตหน้าที่ยืนนาน ให้เป็นสุคติที่ไม่มีกาลเวลาของขอบเขตมิได้ โดยยึดหลักสำคัญคือความกตัญญูกตเวทีต่อมารดาบิดา และต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มั่นคงทุกภลมหาຍิ่งเข้า ออกรสได้.

รายงานມັງກອນຈັດພິມພໍ່ໜັງສືອ “ສຶກສານີ້ນ້ອຍນັກ”

ຫລວງປັ້ງຈັນທາ ອະນາກຸໂລ ສຳນັກປະຊຸມບັດທະບຽນວັດປ່າເກເມສຸຂ

(ປະຫານ)

ພຣະຄຣູປກັບຄຣຄຸນ(ຫລວງພ່ອຄູາທ່ານ) ວັດປ່າສາມັກຄີຕີຣີພັກນາຮາມ

(ປະຫານ)

ພຣະອິສຣະ ອີສຸລໂຣ

ດຣ.ສນອັງ ວຣວູໄຣ

ທພຜູ.ອັຈນຈາກ ກລິ່ນສຸວະຮັນ - ຊມມາມກໍລະານອຮມ

ຮ້ານກວງທໝ່ອບ ຈ.ອຸດອອານີ

ຄຸນນາກພຣ - ຄຸນນີ້ມລ ຕັ້ນອາສຸວັກກຸລ

ຄຸນເກເມ - ຄຸນເລີຄມົນ ທຸ່ນອານີ

ຄຸນອຸດມ - ຄຸນສຸທິນ ຍັງຍຸທອ

ອ.ຈິນຕາ ມາສມບູຮັນ

ຄຸນພິຮູນ - ຄຸນຄຸນຄຸນ - ດ໌ຈ.ອັນບູຮັນ ຈີຕຣຍ່ັ້ງຍືນ

ຮ້ານບຸງຕີ ຈ.ອຸດອອານີ

ຄຸນນິນທີ (ຮັກໜ້ອດ) - ອົງປະກາ ເສວຕປະວິຊກຸລ

ຄຸນບົວນ-ຄຸນມະລິວັດຍໍ-ດ.ຊ.ສີວິພົງຄ-ດ.ຊ.ບ້ານນ-ດ.ນູ.ກົງຕິກາ ຍັງຍຸທອ

ບ້ານອຮມຂອງພະພຸກອະ

บันทึกความดี .....

ท่านได้ที่ต้องการหนังสือเล่มนี้เพื่อใช้ในการศึกษา

กรุณาเขียนชื่อ-ที่อยู่ของท่านลงบนช่องขนาด 6 x 9 นิ้ว พร้อมติดแสตมป์ 6 บาท
สอดใส่ช่องอีกครั้ง จ่าหน้าของถึง คุณชวิน ยงยุทธ เลขที่ 35/151 ม.1 ต.บางครีเมือง
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 (กรุณาใส่ชื่อหนังสือที่ท่านต้องการขอรับด้วย)

โทร. 0-2446-3722, 0-9785-3650, 0-9103-3650

ក្រសួងបរាជ័ណ្ឌ និងក្រសួងពេទ្យ

" ชีวิตในอดีตส่วนใหญ่ไปแล้ว
ทำอะไรไร้กิจไม่ได้ต่อไปแล้ว
ชีวิตในอนาคตก็ยังไม่ถึง
ยังทำอะไรไม่ได้
 เช่นนี้จึงกล่าวได้ว่าชีวิตนี้สำคัญนัก
 ที่สุดใช่ชีวิตนี้ให้เป็นประโยชน์นั่น
 ให้สมกับความสำคัญของชีวิตนี้ "

៤១

ก้อนเมฆ แอนด์ กันย์ กรุ๊ป KONMEK AND GUN GROUP

35/151 หมู่ 1 ต.บางศรีเมือง อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์และแฟกซ์. 0-2446-3722 หรือโทร. 0-9103-3650, 0-9785-3650